

P. Beller Tilmann

BENNED BÍZOM

CSALÁDNAPOK, 1999
Óbudavár

Családkadémia–Óbudavár Egyesület
Óbudavár, 1999

Kiadja a Magyar Schönstatti Családmozgalom
Családkadémia–Óbudavár Egyesülete
8272 Óbudavár, Fő u. 14.
Tel./fax: 87/479-008
schoenst@mail.matav.hu
Felelős kiadó: az Egyesület elnöke

BEVEZETÉS

Házasságunk a szeretetünk bizonyítéka. Készítés és egyben kihívás is a tökéletesedésre.

Útmutatás Isten tervéről, szándékáról a beszélgetéseink által.

A házasságunkra, családunkra úgy tekinthetünk, mint egy alkotásra, amit állandóan teremtünk. Tartást is ad az alkotás öröme által és felelősséget is jelent.

A legfőbb értékünk: az egység. Nem vagyunk magányosak. Van kivel örülni.

Második: a biztonság. Biztosak vagyunk abban, hogy társunk véglegesen szeret.

Harmadik: az erő. Együtt erősebbek vagyunk.

Negyedik: a szabadság. Ha a társam elfogad, akkor bátran lehetek önmagam, nem kell a világ ítéletétől függőm.

Következő: kiegészítjük egymást. Érzékelésünk kitarul a világ felé. Ketten többek vagyunk. Termékenyek vagyunk. Nem csak biológiailag, hanem az emberi alkotásban is.

Ha társam van, aki azt mondja: Benned bízom, gyere! Ez erőt ad. Akkor az ember egész személyisége egy magasabb szintre emelkedik. Akkor minden jó. El tudok képzelni magamnak egy reklámot: Ha kettőnknek együtt jó, minden jó.

VÁLTOZÓ VILÁG

A kommunista uralom ideje már messze mögöttünk van. Alig emlékszünk már rá. A nyugalom időszaka volt. A szilárd rendé. Igaz, hogy démoni rend volt, de rend volt. Ennek vége. Most minden mozgásban van. Mindkettő fontos és rendjén való. A szilárd rend ideje és annak az időszaka, amikor minden mozgásban van.

Az egyház is mozgásban van. A német egyház is nagyon erősen mozog. Sok ember kilép. A német egyház nagyon gazdag az egyházi adó következtében. Az állami adóhivatal szedi be, ez egy hivatali segítség, és átutalja az egyháznak. Ezért gazdagabb a német egyház a föld minden egyházánál.

A veszprémi egyházmegyének hány munkatársa van? Hány katolikusa? Az érseknek 7 munkatársa van, és 200 000 katolikus van az egyházmegyében. A kölni püspöknek kb. tízszer annyi katolikus híve van, és 600 alkalmazottja. Vagyis nem tízszer több, hanem százszor. A Vatikánban kb. 2000 alkalmazott dolgozik. Most mozgás jön. Az esseni egyházmegyében van kb. 6000 munkatárs, akit az egyház fizet. Most 1500 embert el kell bocsátani. Ők elveszítik a munkájukat. Nagy nehézség ez. Sok minden megváltozik nálunk is.

A változások időszakában élünk. Egy mérnök egyszer azt mondta nekem: A tudásomat 3 évente fel kell frissítenem, különben lemaradok. A számítástechnika vonalán dolgozott. Ha valaki ma egy foglalkozást tanul, nem tudja hogy 10 év múlva mit fog majd csinálni. Én sem azt tanultam, amit most csinállok. Ez normális.

Ebben a mozgásban levő világban egy egész speciális híd van a Jóisten felé. Ez a gondviselésbe vetett gyakorlati hit. Ez a mi erősségünk. Minden változást Isten hordoz magában. Isten vezet minket. Ezért nagyon érdekesek számunkra a változások. Nem szabad, hogy zavarjon minket. Mindig valami maradandót szeretnénk alkotni.

Most megállapítjuk, hogy minden változik. Munkát keresünk. A gyermekeknél mindenki állandóan változik. Ha már 25 éves házasság vagyunk, mennyi minden megváltozott. Ha gyermek születik, micsoda változás! Ahol előtte nem volt, most egy ember van. Karriert csinálunk. A nagymama meghalt. Láttam egy fiatal embert. Azt gondoltam, hogy ismerős. Úgy beszélt velem, mintha ismernem kellene. Mindenki változik. Orsi férjhez ment, és

Cili mondta, hogy nemsokára jön a második baba. Még az elsőről sem tudtam, és itt van már a második.

Az Istenünk az élet Istene. Ez az élet állandóan változik. Ez a hitnek egy egész meghatározott módja. Nem csak abban hiszünk, ami állandóan ugyanaz marad. Mint a hitvallás vagy a Szentírás. Hiszünk, hogy Isten bennünk történelmet csinál, ahogy Izrael népével is. Ez olyan valami, ami az egyházban egyáltalán nincs jelen. Az egyház az örök igazságokból él.

A paraszt földjén kereszt áll. Azt mondják, hogy Jézus Krisztus ugyanaz, tegnap, ma és örökké. Ez a Jézus áll a földemen. De Isten a paraszttal nem csak a földjén álló kereszt által beszél, hanem a gabonaár változásával is. Isten szól abból is, ha a bor olcsóbb lesz. Pl. amikor sok a bor, a sok munkát nem fizetik meg jól. Ezáltal Isten szól. Isten szól, ha egy gyermek születik. Ha elvesztem a munkámat. A körülmények által, amelyek változnak, szól hozzánk. Ezt a fajta hitet nevezzük gondviselésbe vetett gyakorlati hitnek.

Isten egyes események által is szól hozzánk. A férj gyengédsége által szól a nőhöz. Szól, amikor feleségem által erőt ad nekem. A dolgok által, amik a népünket mozgatják, beszél hozzánk.

A házasságban mi ketten életre szólóan egymáshoz tartozunk. Ma már nem élettársról, hanem életszakastársról beszélnek. Nálunk Németországban már így van, és nemsokára itt is így lesz. Nem a hűségről beszélnek, hanem az életszakasz-hűségről. Két évig hűségesek vagyunk, és akkor viszontlátásra. Egy új társal jövünk össze.

Egymásra bízunk magunkat, végérvényesen...

Az a kívánság él bennünk, hogy egymásra jobban rátaláljunk, jobban eggyé váljunk. Nem a veszekedésről beszélek. Nem arról beszélek, hogy kettőnk között problémák vannak. Arról beszélek, hogy gyakran nem sikerül, hogy egymást a szellemünkkel és a szívünkkel megtaláljuk. Olyan emberrel vagyunk házasságban, akit szeretünk, és mégis magányosnak érezzük magunkat.

Ha közöttünk ott van a betlehemi gyermek, a béke fejedelme, akkor megváltozik valami. Jézus megadja azt a kegyelmet, hogy magunk is gyermekké váljunk. Egy új valóság jön közénk. Jézus, aki eltölt bennünket, aki a szívünkben lakik. Ez a Jézus gyermek. Azt mondja a Jóistennek: Apa. Ha valaki így mondja, a szíve egész oldott lesz. Ha ketten mondják egymás

mellett, akkor könnyebben megtalálják egymást. Közelebb kerülnek egymáshoz, ha Jézus a szívünkben azt mondja: Apa. Akkor mindketten a mi nagy Mennyei Atyánk gyermekei vagyunk. Új egység van köztünk.

Így volt Jézus és Mária között a Golgotán. Jézus meghalt, és Atyjának ajándékozta magát. A Szűzanya Őt az Atyának ajándékozta. Egymással egész mély összeköttetésben voltak.

Ha azt mondjuk, hogy Ő a mi Megváltónk, az azt jelenti, hogy megvált minket a bűnösüktől, attól, hogy saját magunk körül keringjünk, magunkkal törődjünk.

Szeretnénk magunkat odaajándékozni, de nem megy rendesen. Ha Jézus jön, kitágulunk, meg tudunk nyílni, olyanok leszünk, mint a gyermek, mint a gyermek a jászolban. Olyan lesz a lényünk, mint Krisztusé.

Az éves programunk egy vágyódásra válaszol. A nőnek arra a vágyódására, hogy rá szeretné bízni magát egy férfira. A férfi vágyódására, hogy egy nőben megbízzon. De a teremtmény vágyódására is, hogy a Teremtőjére rábízta magát. Az ember vágyódására, hogy Istenre bízta magát. A mi éves programunk a kor hangjára ad választ.

A biztonság utáni vágy

Először a biztonság utáni vágy. Sok minden változik. Először csak az egyes életfolyamatokat észleltük. Miután összeomlott a keleti országokban a kommunizmus, egészen új világ jött létre. Azt vásárolnak az emberek, amit akarnak. Ehhez a lehetőséghez egyfajta bizonytalanság kapcsolódik. Ez nagyon érdekes. Korábban nem lehetett mindent megvenni, mert nem volt. Ez biztonság volt. A biztonság az volt, hogy nem lehet kapni. Az üres üzletek olyanok voltak, mint egy szilárd fal. Támaszt adtak. Az emberek egyek voltak abban, hogy nem lehet kapni vagy csak keveset. Most másképp van. Most van minden, de nekem nincs. Ki a hibás? Én. Egy társadalomban, ahol mindenki szabad, mindenkinek felelőssége is van. Ha valami nem sikerül, az a saját hibája.

Korábban mondhattuk azt, hogy a rendszer a hibás. Ma mi vagyunk a hibásak. Ez bizonytalanná tesz bennünket. Ez nagy probléma. Az, hogy ez mennyiben jogos, az más kérdés, de így néz ki a lelki valóság. A tele üzletek bizonytalanná tesznek bennünket.

Szabad egy másik példát mondanom? A kommunista rendszerben mindenkinek volt munkahelye. Erre büszkék voltak a kommunisták. Ma nem tu-

dom, hogy holnap lesz-e még munkahelyem. Ha valaki elveszíti a munkáját, akkor nem csak a munkahelyéről van szó, hanem a személyiségéről is. Ha elveszítem a munkám, szemrehányásokat teszek magamnak. Azt mondom, hogy én vagyok a hibás. Akkor is, ha nem. Elkezdünk gondolkodni: Mit kellett volna másképp tenni? Mit tehettem volna jobban? Egyik vagy másik pontban engedékenyebbnek kellett volna lennem a főnökeimmel...

Nemcsak tele üzleteink vannak és bizonytalan vevőink, hanem olyan munkakörülményeink is, amik nincsenek bebiztosítva.

De van egy ember, aki azt mondja nekünk: Bízom benned. Van valaki mellettem, aki rám bízta magát. Ebben nem csak azt mondja, hogy pillanatnyilag bízom benned. Azt mondja, hogy annyira bízom benned, hogy az egész életemet melletted szeretném letölteni.

A házasság felbonthatatlan. Ez egy csodálatos üzenet. Van egy ember, aki azt mondja nekem: Bízom benned. Ezt mondja az egész életem folyamán. Holnap talán olyan szegény leszek, mint a templom egere, de gazdag vagyok, mert van egy emberem, aki azt mondja: Bízom benned. Talán nincs már munkahelyem, de van egy emberem, aki mondja: Bízom benned. Ezt egy egész életen át mondja. Ez személyesen rám vonatkozó szó. Olyan ember vagyok, hogy egy másik ember azt mondja nekem: Benned bízom, mégpedig egy egész életen át. A házasság felbonthatatlanságából tekintünk a házastársunkra. A társunk azt mondja: Szeretlek, és ez végleges. Egész életét új alapokra helyezte nálam. Én vagyok az ő új alapja. Ezt nem azért tette, mert olyan gazdagok vagyunk. Nem csak ezért. A házasság felbonthatatlan. A társam akkor is bízik bennem, ha szegényekké válunk. A társam nem csak azért bízik bennem, mert szép vagyok. Nem csak azért, mert sokat tudok érte tenni.

Holnap talán megbetegszem, mint Ági, és már semmit se tudok adni neki, legalábbis külsőleg nem. A bizalmunk, a társunk bizalma a személynek szól. Áginak agyvérzése volt, és most nagyrészt lebénult. De előtte rábízta magát Zsoltra. Ági azt mondta: Zsolt, Benned bízom. Most nincs egyedül. Van az életének alapja.

Mi történik akkor, amikor két ember örökre egymásra bízta magát? Egy új ember jön létre. Ez egy olyan ember, aki a biztonságát nem saját magában keresi, hanem a másik szívében. Ez kölcsönös. Két ember mondja egymásnak: Benned bízom. Azt mondják együtt: Együtt mindenre képesek vagyunk.

Mi emberek olyanok vagyunk, hogy várunk arra a mozdulatra, mozgásra, ami jön felénk a másik szívéből. Ilyenek vagyunk, mert Istenhez vagyunk hasonlóak. Isten a Szentháromságban szeretetközösségben él. Isten Fia, az örök Ige nem bolyong egyedül a mennyországban. Újra meg újra megéli azt, hogy az Atya odafordul hozzá. „Te vagy az én szeretett fiam, benned kedvem telik.” Ezt mondta a Mennyei Atya a Fiának, amikor az a Jordánban megkeresztelkedett. „Hogyha látlak, örülök.”

Ezt mondja a Fiú is az Atyának. Azt mondja: Abba, Apu. Ez egy becéző megszólítás.

Minket a saját képére teremtett. Mindig várunk valakire, aki odafordul hozzánk, és mondja: Értékes vagy számomra. Mindig várunk valakire, aki azt mondja nekem: Rád bízom magam. Várunk valakire, akinek a számára sokat jelentünk. Ha valaki azt mondja nekünk, hogy bízom benned, akkor ezzel azt mondja, hogy sokat jelentünk számára. Ez a mi emberi személyiségünk alapvonása. Ha ketten mondjuk egymásnak, hogy bízom Benned, akkor emberi természetünkben egy mély vágyódás beteljesül.

ÖRÖMFORRÁS

Ahol beteljesedik egy vágyódás, ott öröm jön létre. A kölcsönös bizalom az öröm forrásává lesz. Mi az öröm? Az öröm az, amikor kipihenjük magunkat egy dologban, amire vágytunk.

Pl.: Van egy vágyódásunk: új autót szeretnénk. Prospektusokat tanulmányozunk, és a folyószámlánkat. Könnyebb a prospektusokat tanulmányozni, mint a folyószámlát. Ha tanulmányozzuk a prospektusokat, növekszik a vágyódásunk. Eszébe jut az amerikai nagynénénknek, hogy még élünk, és megállapítja, hogy neki meg túl sok pénze van, és átutal nekünk egy nagyobb összeget. Most megvan a pénzünk az autóra. Megszerezhetjük az autót. Megvan az autó. Hozzávettünk még egy külön berendezést is. Beteljesült egy vágyódásunk, és ebben kipihenhetjük magunkat. A beteljesült vágyódásban való pihenést nevezzük örömmek.

Megkülönböztetjük egymástól az örömet és az élvezetet. Valaki megkóstolja a Tokajit, és egyre többet szeretne kóstolni. Érzi a vágyódást, de a

harmadik liter után már nem kóstol, hanem alszik. Másnap sem kóstol. Elmult az élvezet. Talán fáj a feje. Az élvezet a pillanatnak szól.

Néha összekapcsolódik egymással az öröm és az élvezet. Találkozom a társammal, elidőzünk egymásnál. Megélem, hogy a társam közelsége jót tesz nekem, és az egymás iránti szeretet házastársi nemi egyesüléshez vezet. A nemi élvezet kapcsolódik a beteljesült vágyódáshoz és az örömhöz.

Az élvezet elmúlik, de az öröm megmarad. A házasságban a nemi élvezet kötődik az egymás fölötti örömhöz. Az a gondolat, hogy egymás számára létezzünk, ez az öröm forrása.

Most a társamra nézek, és azt mondom: Benned bízom. Kipihenem magam ebben a szóban. És ő a maga részéről is így szól: Benned bízom. Ez jót tesz nekünk. Bízunk egymásban, és ez az öröm forrása.

Nem szeretnék ezt egy életformává alakítani?

Van egy nagyon szép kifejezésünk. Ha valakivel találkozunk itt Magyarországon, aki nagyon messziről jött, azt mondjuk: Isten hozott, Isten hozta. Ezzel azt mondjuk: Jó, hogy jöttél, örülök, hogy látlak. Itt létrejött egy életforma, amelyben az egyik ember mondja a másiknak, hogy értékes vagy. Nem tudom, hogy a magyarok mit gondolnak, amikor ezt mondják.

Egyszer, amikor Ausztriából mentem Németországba — Németországban nem beszélünk olyan kedvesen, hanem kicsit szigorúan, komolyan —, találkoztam egy Mária-nővérrel, egy komoly személyiséggel. Ausztriából jöttem, és mondtam neki: Jaj de jó, hogy találkoztam Önnel! Nagyon örülök, hogy megint találkoztunk! Mire ő azt mondta: Igazán?...

Hogy mondják a magyarok: Isten hozta? Mit gondolnak? Nekem mint németnek, amikor hallottam, nagyon szép volt. Itt van egy ember, és azt mondja: Te, Tilmann atya, a Jóistentől jössz. Talán a magyarok nem gondolnak semmit. De én örülök. Egy idegennek mondják: Isten hozott. Ha egy ilyen szót lélekkel átítatva mondanak ki, az az öröm forrása. Akkor csak arra kell gondolnom: Ági úgy gondolja, hogy Isten hozott engem, és Tóni is. Ez az öröm forrása.

Van egy kérdés: Nem lenne szép, ha kitalálnánk valamilyen kis szokást, hogy azt mondjuk egymásnak: Benned bízom! És megajándékozunk társunkat a bizalmunkkal. Nem társasági rutinként, mint az udvariassági, de üres formák, hanem lélekkel átítatott szokásként. Ülünk a háziszentélyben, és egyik mondja a másiknak: Benned bízom. A bizalom örömforrássá válik, és a személyes biztonság forrásává.

ISTEN BÍZIK BENNÜNK

Isten is mondja nekünk: Benned bízom!

Ez egy nagy titok. Miért kockáztatta meg ezt a Jóisten? Miért alkotta olyannak az embert, hogy házasságot törhet? Miért alkotta olyannak az embereket, hogy ma sok házasság mehessen tönkre? De még komolyabban is mondhatjuk: Miért teremtette olyannak az embereket, hogy gyermekeket bánthatnak, embereket kínozhatnak? Ez egy nagy titok. Az emberi szabadság titka.

Isten szabadnak teremtette az embert. Ezzel azt mondta: Bízom benned. Isten a világot bábszínháznak is teremthette volna. A csillagok is dicsőítik az Istent. De az atommag körül keringő elektronok nem csinálnak rosszat. A Tejutak a sok millió napjukkal nem tesznek gonoszat. De az emberek a szabad személyiségükkel tesznek rosszat.

Mi az értelme ennek a szabadságnak? Isten szava: Benned bízom. A mi szabadságunkat kíséri ez a bizalom. Ez a bizalom biztonságot ad nekünk. Ha mi magunk bizonytalanok vagyunk, érezzük Isten bizalmát. Ha mi magunkban kételkedünk, Isten nem. Ő bízik bennünk. Annyira, hogy szabadnak teremtett bennünket. Annyira szabadnak, hogy szembe is fordulhatunk Vele.

Ha erre a bizalomra rászolgálunk, ez Isten megdicsőítése. Másképp kifejezve az, ha engedelmeskedünk Neki. Így olvassuk Szent Pál zsidóknak írt levelében. A szavak, amiket Jézus szájába helyez: Égő és véres áldozatot nem akartál, de testet adtál nekem. Íme jövök, hogy teljesítem akaratomat.

Aki engedelmeskedik, rászolgál a bizalomra.

Együtt nézünk az Atyánkra, és azt mondjuk Neki: Benned bízunk.

Isten a mi Atyánk. Isten mind a kettőnket szabadnak alkotott. Mi mindketten külön-külön kockázat vagyunk a Jóisten számára, de olyan kockázat, amit szívesen vállal. Azt mondta: Bízom benned!

Aztán megajándékozott a társunkkal. Mi elfogadtuk ezt a társat. Azt mondjuk a társunknak: Benned bízom. A társunk is ezt mondja nekünk.

Az egymás felé mozgásunkat hordozza a Jóisten bizalma, melyet a szabadságunkba helyezett. Hadd mondjam ezt egész egyszerűen. A társam azt mondja: Benned bízom. Ez jót tesz nekem, biztonságot ad, örömforrás számomra. Azt is érzem, hogy a társam ezt azért is mondja, mert Isten megbízását teljesíti. Él a szabadságával. Azzal, amit Isten ajándékozott neki. Amikor a társam hozzám fordul, őt is hordozza a Jóisten bizalma.

A társam mögött látom Istent. Szeretne megajándékozni. Egészen meghatározott módon. Érezteti velem a társam bizalmát, és azt mondja nekem: „Ennyire bízom benned.”

Én is válaszolok erre: Odaajándékozom a bizalmamat a társamnak. Lesz, ami lesz. Bízom benne. Bizalmam a személyes szabadságom mozgása. A szabadságnak ezt a mozgását Isten bizalma hordozza. Mert Isten bízik bennem, ezért tudom a társamnak én is mondani: „Benned bízom.”

KERESZT

Hogyan bánunk a kereszttel, ha Isten küld egyet nekünk? Mindig van valami, ami nincs rendben. Van itt valaki, aki megsért minket, aki igazságtalanul bánik velünk. Mindig fennáll annak a veszélye, hogy a gondolataink ott időznek el, ahol valami nincs rendben. Arra gondolok, hogy igazságtalanul bántak velünk. Hogy szabaduljak meg? Mit csináljunk?

Mindazt, ami nincs rendben, otthagyjuk. Megkerüljük, és felfedezzük mögötte az Atyát. És akkor panaszkodunk: De ez fáj, Atyám. Utána azt mondjuk: Igen Atyám.

Akkor azt mondja az Atya: Elveszem, és másnak adom.

Azt válaszoljuk: Nem, szívesen hordozom ezt a kis keresztet.

Az Atyával beszélünk, nem a kereszttel. Jézus se a kereszttel beszélt, hanem az Atyával. Nem azt mondta, hogy miért használják ilyen buta dologra ezt a fát. Miért nem teakfából van? Mit csináljunk ezekkel a szögökkel? Nem a kereszttel beszélt, nem is az emberekkel, akik igazságtalanok voltak Vele. Miért tették ezt az írástudók és a farizeusok? Miért volt olyan gyáva Pilátus? Az Atyjával beszélt, és azt mondta: Igen Atyám.

Ez nagyon fontos. Nem a kereszttel beszélünk, hanem az Atyával. Akkor nagy nyugalom költözik a lélekbe.

Ez kettesben is lehetséges, ha együtt hordozzuk a keresztet. Mindketten érzékeljük, hogy ez fáj, és kettesben beszélünk az Atyával. Azt mondjuk: Igen, Atyám!

A döntő pont az, hogy a felszínen levő dolognál fönnakadunk. Különösen ott nehéz, ahol valamit tenni kell. Pl. amikor beteg vagyok, nem csak

imádkozni kell, hanem tenni is. Gyógyszert szedni, ágyban feküdni, orvoshoz menni. Akkor a kereszt mögött a Jóistent találjuk, és beszélünk Vele. Látom mögötte a Jóistent. Akkor azok iránt az emberek iránt, akik rosszak hozzám, a lelkemben békét érzek.

Ez lehetséges a házastársunk iránt is. A szeretet fájhat. De ez csak akkor megy, ha mögötte a Jóistent látom. Itt a házastársam. Nem értem meg. Oda-nézek a Jóistenre: Ő adja nekem a társamat. Azt mondom a társamnak: Bízom Benned. Természetesen a bizalmam néha csalódást fog szenvedni, mert a házastársam szegény ember és nem Jóisten.

A schönstattiak, amikor valami szépet akarnak egymásnak mondani, azt mondják: Szegény ember vagy. Mert ez nem baj. Valamikor minden ember csalódást fog nekünk okozni. Ennek ellenére azt mondjuk neki: Bízom Benned, mert Isten ajándékozott nekem.

Ha akarják, kis beszélgetésben gondolják meg, van-e valami vagy valaki, aki fáj nekünk. Istent látjuk mögötte, és az, aki/ami fáj, a szeretetének eszköze. Akkor is, ha az, amit az a valaki tesz, bűn. Isten belevonhatja a tervébe a démonokat és a bűnt is.

Életének különböző szituációit nem csak logikai szempontok szerint dolgozza fel az ember, ami azt jelenti, hogy mindig lehet problémákat megoldani.

Sokkal fontosabb az a kérdés, hogy milyen állapotban van az a valaki, akinek problémát kell megoldania. Ha nagyon erős, egészséges, vidám, boldog, és jön egy probléma, akkor megoldja, és észre sem veszi. Ha valaki gyenge, le van terhelve, és jön egy probléma, nem tud vele megbirkózni. Ez érvényes a hivatásra és a vallási életre is. Kentenich atya azt mondja: A lelki élet sok nehézsége, sok lelki probléma gyökere a megzavart emésztésben található. Ha valaki friss, egészséges, jó hangulatban van, jól tud imádkozni. Ez a háttér.

BÍZUNK ISTENBEN ÉS AZ Ő KÉPÉBEN

Istentől kaptuk ezt az értéket: Benned bízom. Ez Isten egészen új kinyilatkoztatása.

Látják itt a szemüveget az asztalon. Kapcsolatban van a kezemmel. Ilyen volt a középkorban a keresztény. A világ rendben volt, keresztény volt. Megvolt az összeköttetés a Jóisten és az ember között. Ma másképp van. Ma a szemüveg *lóg* a kézben. Korábban volt kapcsolat Istenhez. Ma is van, de a mai kereszténység: Benned bízom — vagy semmi.

A bizalom a középkorban is szép dolog volt, de az életézés alapján véve a biztonságérzet volt. Persze, hogy éheztek az emberek és a többi. Többet éheztek, mint mi. Félték a pestistől. Az életük sokkal nehezebb volt. De mégis Isten kezében tudták magukat.

A bizonytalanság ma alapvető probléma, azért, mert az emberek olyan dolgokban bíznak, amik nem biztosak: Nyugdíj, pénz, autó, ruházat... Ezek az anyagi értékek a bizonytalanság állapotában hagyják az embereket. Ami tegnap így volt, holnap már nem lesz ugyanígy. Egy nagy tudós így fejezte ki: A jövő kereszténye vagy misztikus lesz, vagy nem lesz már keresztény. Vagyis ez a polgári köztes zóna ellehetetlenül.

Ezt a Jóisten csinálja. Elveszi a biztonságot. Ezt nem a rossz emberek teszik. Az én balkezem a Jóisten. *(A szemüveg a mappán volt, és Tilmann atya balkeze kiveszi alóla a mappát, a szemüveg himbálózva függ a jobb keze ujján.)* Miért veszi ki? Nem tudom miért, csak látom, hogy csinálja. Azért teszi, mert új kapcsolatot, mélyebbet akar. Amikor a kezem megérinti az asztalon nyugvó szemüveget, ez is kapcsolat. De ez a másik kapcsolat, amikor rajta lóg, ez erősebb, mert ekkor a szemüveg átéli, hogy van Jóisten, Te vagy minden, vagy nem vagyok. Vezet minket Isten, hogy mélyebb, gyengédebb legyen ez a kapcsolat bennünk, közte és köztünk.

Mi magyarok látjuk ezt, és mondjuk: Benned bízom. Ez a jövő kereszténysége. Nem a pénzben, nem embereken, nem a kormányban..., hanem: Benned bízom. Ha a Jóisten igazán akarja ezt a karizmát adni, akkor ez lesz az új ember. Természetesen akkor ez az ember szenved, mint egy kutya. Fáj az élet, de a szívünkben biztonság van. Ez az Isten terve. Hogy mély kapcsolatban legyünk, és talán igazán Isten gyermekei legyünk.

Ez a nevelés elég kemény, ez fáj. Tudom miről beszélek, és remélem, hogy hordozzuk egymást ezen az úton. Pl.: Jóisten felveszi Róbertet. Mit

csinál Róbert? Kiabál. Nem érti. Mit csinál a Jóisten? Megmutatja a képét Róbertnek: Ritát. Ez a Rita egy kép: a Jóisten képe Róbertnek. Azt jelenti: Közel vagyok, ne félj! Jaj de jó, ne panaszkodjunk, örök oroszlánom, öreg oroszlánom, akartam mondani. Róbert megérti, hogy a Jóisten közel van, és mondani tudja, nem csak a Jóistennek: Benned bízom, hanem Ritának is: Benned bízom. Ez nagyon jó dolog, és erőt ad.

Barátaim, karácsonykor a Jóisten emberré lett, hogy megfogható, érzékelhető legyen! Ugyanezért adta Róbertnek Ritát. Ezt jelenti ma a házasság. Ezért ugyanazt mondjuk a társamnak és a Jóistennek is: Benned bízom. Amikor a társamnak mondom, amikor egymásnak mondjuk, Jézus a közösségünkben él a házasság szentségében.

Benned bízom. Ez a jövő egyháza, a keresztény, aki mindig újra és újra kapcsolatot talál. De barátaim, ez nem egy idillikus dolog. Jaj de szép! Nálunk nagy bizalom van! Ez kereszt, ez nagyon kemény út. Benned bízom. A többiek a Jóisten ajándékai, de először is Benned bízom. Ez egy új biztonság, egy egészen új kapcsolat egymáshoz.

AZ EGYHÁZ HELYZETE

Hogy érzik magukat az egyházban az emberek? Hogyan érzik magukat a papok?

Egy pillantást vetünk az egyházra. Nagyon egyszerű folyamat. Korábban az egész magyar terület katolikus, de legalábbis keresztény volt. Ez jól látható volt. Mencshelyen 3 templom van. Mencshely keresztény. Így volt ez korábban. Ez a gondolat, hogy mi uraljuk a területet, ez mindenütt jelen volt (és van is). Kérdezzük, hogy ezt hogyan lehet csinálni, hogy egyetlen plébános uralja a területet? Talán a plébánosnak 2 plébániája lehet. Talán átvehet 3 plébániát. Talán 3 plébános együtt átvállalhat 9 plébániát. Ilyen megfontolás sok van nálunk. Erről beszélnek, és az az alapja, hogy az egész területet kézben kell tartanunk. Ez a múlt képe. Akkor az egész térség keresztény volt. Ma már nem az. Az egyház más lett.

Az egyház ma olyan, mint az egészen korai kereszténység idején volt. Kis csoport a nagy Római Birodalomban. Az a döntés, hogy a kereszténység államvallássá lett, még nagyon messze volt.

Mit csináltak az apostolok? Az ő tekintetük másra irányult. Hova? Az életre. Krisztus az emberekben lakik. Ez érdekes. Az, hogy a keresztények a népesség 1 vagy 2 vagy 7 százaléka, ez nem volt kérdés. Az volt a fontos, hogy Krisztus élt az emberi szívekben, és az emberek szerették egymást.

Akkor valami lepottyant az égből, egy szervezeti forma. Ez volt a ház. Olvassuk újra és újra az Apostolok Cselekedeteiben, hogy valaki egész háza népével hívó lett. Pl. A biborkereskedő megkeresztelkedett, és vele együtt a háza. Ezekben a házakban valami új kezdődött el. Keresztény élet. Az apostolok a házakba mentek, és ott ünnepelték a szentmisét. Nem azon panaszkodtak, hogy még mindig nem mindenki keresztény, hanem örültek, hogy mi keresztények vagyunk. Nem voltak bátortalanok. Később üldözték őket. Veszélyes volt. De nem voltak bátortalanok. Énekeltek a cirkuszban, amikor megölték őket. Nagy örömük volt, hogy Krisztus a szívükben él, a házaikban él.

Ez egészen fontos. Kis szerveződések jöttek létre. Kis embercsoportok, ahol élt a hit. Házak jöttek létre, ott gyülekeztek. Jöttek mások is, és együtt ünnepelték a szentmisét. Nem az a kérdés, hogy mi lesz a fiatalokkal, akiket megbérmáltak; az se, hogy mi lesz a gyerekekkel, akik elsőáldozáson voltak. Hanem, hogy vannak keresztény házak, ahol férj és feleség úgy szereti egymást, hogy Krisztus lehet közöttük; hogy ezek a házak kapcsolatban legyenek egymással, és a szeretet hálóját képezzék egymás között. És akkor lehet várni, hogy mi lesz a gyerekekből...

A mai háttérben keresztény légkör nélkül nem tud a bérmálás után egy fiatal ember sem keresztény maradni. A fiataloknak sajtóságos környezetre is szükségük van.

Megkérdeztem itt az egyik nagyfiút: Jól érzed itt magad? Az ifjúsági lelkipásztor lelkében ebben a tekintetben aggodalom van, mert amikor a fiatalok kamaszkorban vannak, ki akarnak szakadni a családból. Ha akkor *kell*, hogy családnapokra jöjjenek, lehet, hogy ezzel elveszszük tőlük a vallásban való örömet. Ők csináljanak, amit akarnak.

Azt kérdeztem: „Jól érzi magát?” Itt van Tomi, aki feladatot vállalt, ez jó. Akkor nem úgy vannak itt, hogy róluk gondoskodnak, hanem azért, mert feladatuk van. Ha én apa és anya lennék, és a gyerekem 14 éves lenne, akkor választhatna, hogy részt akar-e venni a szentmisén vagy sem. Azt mon-

danám, hogy nem kell az esti imára jönnie, az étkezésre sem. Érezd magad szabadnak. Ez fontos. Csináld, amit akarsz. Szép, ha a fiataljaink a fiatalok közösségében találnak maguknak helyet!

A lányok számára van egy nővér, Aenn nővér Bécsben, aki tanul magyarul. A lányokkal csoportot akar építeni.

Örülök, hogy a Regnum Marianum olyan jó ifjúsági mozgalom. Az egyház arculata változik. Fontos, hogy lássuk az egyház belső életerőit.

A GONDVISELÉSBE VETETT AKTÍV HIT

Kentenich atya három dolgot nevez meg, ami fontos a jövő egyháza számára:

1. A jövő egyháza a gondviselésbe vetett gyakorlati hit egyháza. Ahol olyan emberek vannak együtt, akik megélik Istent a saját életükben. Emberek, akik együtt keresik és szemlélik, hogy hol működött a Jóisten az életükben. Ez nagyon fontos, hogy az életben találkozzanak a Jóistennel, és találják meg minden dolog mögött a Jóisten atyai kezét. Keressük Isten kezét az életünkben!

Isten megszólít bennünket. Megérint. Ez a benső minőség fontos. Ezt együtt is csináljuk. Szép, ha egy házaspár elgondolkozik azon, hogy milyen ajándékot kapott a Jóistentől.

Gyakoroljuk ezt egy kicsit a gyerekeinkkel. Az esti imában megköszönjük, amit Isten ajándékozott nekünk. De a tulajdonképpeni esti ima az, ha mi ketten 10 percig együtt vagyunk. Akkor megéljük, hogy Isten vezetett. Nem fontos, hogy akkor sokat mondjunk. 10 perc alatt 1-2 szót. Mennyei Atyánk. Megköszöljük, hogy a Jóisten közel volt. Ez fontos.

A jövő keresztényének egészen eleven megtapasztalása van a Jóistennel. A jövő egyházában nem arról van szó, hogy védjük a nagy várat, mert ez vesztés beállítottságot eredményez. Németország, Ausztria, Magyarország, Csehország már nem keresztény. Viszontlátásra. Nem sírunk, ez nem segít. Elkezdünk egy új egyházat építeni. Ezekben a körökben megéljük, hogy Isten közel van hozzánk.

Itt van a Ther család. Itt megéljük Istent. E csapat körül létrejön egy ház. Oda jönnek mások. Jól érzik ott magukat. Onnan ösztönzések, impulzusok mennek másokhoz. De a legfontosabb az, hogy itt a házban megélik Istent. Ez az egyház jövője. Ezek a házak kapcsolatban vannak egymással. Így jött létre az egyház. Ez az öröm egyháza. Az első amit mondtam erről, hogy van egy térség, ahol az emberek megtapasztalják Istent. Szükség van itt még papokra? Igen.

Az evangélikus egyházban is vannak ilyen meg gondolások. Több ház csatlakozik egymáshoz, és összejönnek és istentiszteletet tartanak. Nem szentmisét ünnepelnek, hanem olvassák a szentírást, és kicserélik a lelki megtapasztalásaikat. Amikor már 10 ház jön össze, akkor egy új kört kezdenek. A körök kapcsolatban vannak egymással. Ez egy hálós szerkezet. Így terjed. Mindig megy tovább. Mit csinál a plébánia? Szolgáltatja az anyagot az istentiszteletre. Van anyag, és ünneplik az istentiszteletüket. Hol a határ? Nincs. A posta viszi az anyagot.

Nálunk másképp van. Mi vasárnap összejövünk a plébániatemplomban, nem tesszük át a templomot a házba. De egészen fontos, hogy az élet a házakban van. Az a lényeg, hogy életképződmények jöjjenek össze. A hordozóképződmény a ház vagy házak köre. A házak egyházi körében ott van a hit, azaz kicseréljük egymással, hol tapasztaltuk meg Istent.

Ez nagyon lassan növekszik. Hányszor mondta már Tilmann atya, hogy esténként kérdezzék meg, cseréljék ki egymással a tapasztalatukat, hogy hol látták meg ma a Jóistent? Hol érintett meg bennünket a Jóisten? Nem mondom, hogy kell, de kérem szépen...

Egy ház, ahol megéljük, hogy Isten közel van hozzánk. Ez az első, a gondviselésbe vetett gyakorlati hit. Szép lenne, ha a következő évben naponta 10 percre összeülnénk a kemencepadkára. Ez egy kicsit tréfás, a kemencepadka, de miért szeretem használni? Ha találkozom egy házaspárral, nem kérdezhetem meg, hogy mindennap összeülnék-e 10 percre a házi-szentélyben? Ez nem megy. De azt igen, hogy „megvan-e még a kemencepadka”? Ezt lehet, ez nem olyan számonkérő. Szép lenne, ha keresnének erre egy szót. Pl. kemencepadka. Olyan szót, amit erre lehet használni. Pl.: kuckó. Ez az első: Egy közösség, ahol észleljük a Mennyei Atya kezét.

Ez egy olyan egyház, amely észreveszi Istent az apró dolgokban. Azaz Isten beszél velünk. Az emberben erőteljes igény van arra, hogy az isteni megérintse. Arra, hogy észlelje, hogy Istentől jön számunkra valami, ami nekünk szól. A mi időnk a kemencepadkán kössön össze bennünket mélyeb-

ben. Segítsen abban, hogy egymásnál kipihenjük magunkat. Talán létrejön köztünk egy beszélgetés is. Akkor elgondolkozunk azon, hol érintett meg minket a Jóisten.

2. Szeretetteljesen beszélünk Istennel. A gondviselésbe vetett gyakorlati hitet ne csak passzívan nézzük, hanem aktívnak is lássuk. A gondviselésbe vetett gyakorlati hit aktív hit. Mit jelent ez? Isten megmondja nekünk, hogy mit akar tőlünk. Nagyon konkrétan. Most, itt és ma.

Egész apró dolgokkal kezdjük. Jön az anya reggel a hálószobába. Ez mint mindig reggel, nagy összevisszaságot mutat. Nagyon lélegzik, és azt mondja: Atyám segíts! A Mennyei Atya azt mondja: Benned bízom. Képesnek tartalak rá, végbe tudod vinni. Akkor beszélek vele: Nincs valaki más kéznél erre a célra? Valami más munkát szívesebben vállalnék. Szívesebben lennék divattervező, most meg ágyaznom kell. Szeretetteljesen beszélek Vele. Kicsit panaszodom. Ezt szabad. A próféták is csinálták.

Most alkalmazzák ezt. Arról van szó, hogy lássuk Istent az egyes események mögött, és szeretetteljesen beszéljünk a Jóistennel.

3. Megtesszük azt, amiről felismertük, hogy az Ő akarata. Megvetem az ágyakat. Ez azt jelenti, hogy most, itt megteszem az Isten akaratát.

Ez három lépés: 1. Istent felismerni a helyzet mögött, 2. Szeretetteljesen beszélni Vele, 3. Tenni azt, amit felismertünk, mint az akaratát.

Ez az utolsó gyakran azt jelenti, hogy kis áldozatot hozunk. Természetesen, mert sokszor nehéz az, amit a Jóisten akar.

Ordít a gyerek. A gyermek mögött látom a Jóistent. Ő nevet. Beszélek Vele: Jóisten, Atyám. Olyan hatalmas vagy, kérlek tegyél egy kis csodát. A Jóisten nevet és azt mondja: Te vagy a csoda. Segíts! Akkor sóhajtok, na jó.

Van egy munka az íróasztalomon. Látom Istent mögötte, beszélek Vele. Kérdezem, hogy mit akar. Odafordulok a munkámhoz, és a legjobban próbálom csinálni. Ez a mi utunk.

Az egész egyházzal együtt az Atyaisten évében vagyunk. Jézus azt mondja: Egy hajszál se esik le a fejünkről az Atya akarata nélkül. Ma talán azt mondaná Jézus: Egy telefon se csördül meg az Atya akarata nélkül. Csörög a telefon. Jézus: Egy hajszál se esik le... Csörög a telefon. Azt mondom: Atyám! A telefon mögött látom az Atyát. Azt mondom: Igen, Atyám! Velem mindent megtehetsz! Ezt lehet gyakorolni. Talán kicsit kell is. Kérdezem

magamban: Mit akarsz tőlem? És aztán megcsinálom. A Jóistennel való találkozásból cselekedet lesz.

Tévedhetünk itt? Természetesen igen. De ha fáradozunk azért, hogy Isten akaratát helyesen ismerjük fel, akkor megadja nekünk a Szentlelket, hogy fontos dolgokban ne tévedjünk; hogy felismerjük, amit a Jóisten akar. Szent Pál azt hitte, hogy megéli, hogy Jézus újra visszajön az idők végén. Mi is tévedhetünk, de Isten kísérni fog minden fontos dologban. Nem fogja megengedni, hogy nagy butaságokat csináljunk.

Ezt kettesben is lehet. Megfigyelünk egy helyzetet és akkor... Pl. itt egy gyermek. Látjuk a Veronika mögött az Atyát. Az Atya azt mondja: Tessék, nektek adom a Veronikát. Mögötte látjuk a Jóistent. Örülünk neki. A kimenecpadkán ülünk. Talán a Veronikával. Együtt beszélünk szeretetteljesen a Jóistennel a Veronikáról. Azt mondjuk a Jóistennek: Jó Atya vagy. Az apa mondja: Ez a Veronika nem olyan okos mint én, de nagyon kedves. Jó Isten vagy. Az anya mondja: Jaj de jó így! Nem lenne jó, ha olyan okos lenne, mint Károly, annyi okosság nem lenne jó a házunkban. Biztos nem olyan szép, mint én, de kedves gyermek. Így beszélünk szeretettel a Jóistennel a Veronikáról. Tréfásan, néha panaszkodva.

Istennel beszélünk arról, ami mind a kettőnket érint. Ezt egészen kevés szóval is lehet. Beszélünk Vele egy megbízatásról, amit Tőle kapunk. Ez tipikus Schönstattban.

A gondviselésbe vetett gyakorlati hit az egyházban általában passzív formájában ismert. Isten gondviseléséről akkor beszélünk, amikor valami jót rendel, ha egy ajándék jön, ha jó idő van... Akkor is beszélünk a gondviselésről, amikor Isten betegséget küld, valaki meghal. Azt mondjuk, hogy Isten magához vette. Ez mindig passzív beállítottság. Nem kell semmit tenni, hanem elfogadni, igent mondani. Mi Schönstattban ezen felül még valami mást is látunk: Azt, hogy Istennek megbízatása van számunkra. Látjuk Istent egy telefon mögött is.

Épp az előbb ordított egy kis gyermek. Ezt passzív és aktív módon is nézhetem. Az első: a gyermek mögött látom a Jóistent. Kedves, de egy kicsit nyugtalan. Van időm, mert Róbert tolmácsol. Amikor Róbert beszél, tudok beszélni a Jóistennel. Amikor kiabál két lehetőség van: 1. Passzív módon: Igen, Atyám! Szívesen. (elviselem ezt a kis zavart) 2. Aktívan is reagálhatok. Odafordulok a gyermekhez, és azt mondom a kislánynak a szívében: Szeretlek. De mit csinál most az apja?! Épp most kezdem el szeretni a kislányt, és a szerelmemet kivitte.

Sok olyan helyzet van, ami valamilyen kezdeményezést igényel. Egyikük elvesztette a munkahelyét, beszél a Jóistennel. Emögött a Jóisten található. Ez nem olyan könnyű, mint az előbb a gyermekkel.

Sok olyan dolog van, amelynek a tárgyában a beszélgetés nem egy óráig tart, hanem fél évig. Nem kell a megoldásnak mindjárt bekövetkeznie. Van sok dolog, ami hosszú időn keresztül fájdalmas számunkra. Újra és újra beszélünk a Jóistennel erről. Ez egy művelt lélek jele. Különösen ott, amikor az az érzésem, hogy jogtalanság történt velem. Ekkor hosszasan fáj. Ezt hagyjuk, fájhat. A fájdalom hosszsan tartó. Most beszélek a Jóistennek erről. Igent mondok. Sikerül lassan igent mondanom, de ennek ellenére fáj. Ez a passzív oldal.

De ez nem elég. A helyzet mögött a Jóistent is meglátom. Azt mondja: Tenedd kell valamit! Nem csak ülni és sírni! Keresned kell új munkahelyet! Ez munka. A mögött a helyzet mögött, ami fájdalmat okoz, látom az Isteneimet, aki azt mondja nekem: Csinálj valamit. Ez előfordul sok apró és nagy dologban. Nehézségem van a munkatársammal. Rossz módon beszélek róla, és ez fáj. Azt mondom igen, de ez nem elég. Azt mondja az Istenem: Tenedd kell valamit. Azt mondja: Törekedned kell a jó beszélgetésre. Még abban az esetben is, ha tudom, hogy nem fog sokat használni.

A gondviselésbe vetett gyakorlati hitünk Schönstattban egy aktív hit. Egyrészt mondja Isten, hogy mit szenvedjünk el, másrészt mondja, hogy mit tegyünk. Nagyon szép, ahogy ezt kettesben átéljük. Ha egyikünk keresztje kettőnké lesz; vagy ha Isten megbízatása kettőnk közös megbízatása lesz, akkor azt mondjuk: Igen Atyám. Elfogadjuk a keresztet vagy felvállaljuk a munkát. Pl. A kis Veronika vagy az új munkahely keresése vagy valami más. Együtt vállaljuk a feladatot. Az van a tudatunkban, hogy Isten akaratát tesszük.

Természetesen nem tudjuk mindig megérteni Isten akaratát. Ez onnan van, hogy Isten sokkal nagyobb. Azzal függ össze, hogy a ránk vonatkozó terve igen nagy. Kentenich atya mondja: Istennek terve van az életünkkel. A Jóisten belátja az egész életünket, az örökkévalóságunkat is látja, helyünket a mennyországban. Rendelkezése egy nagy terv része. Mi nem látjuk át az egész tervet. Ez a nehézség. Ha egy építkezést látogatunk meg, ahol egy házat építenek, ha nem vagyunk szakemberek, sok mindent nem értünk meg. Olyan mint egy káosz. Ha délelőtt 11 körül a konyhába megyünk, mi férfiak, sok mindent nem értünk. De van valaki, akit nem zavar a káosz. Az az asszony, aki ismeri a tervet. Az építészmérnök szívesen van az építkezésen,

ismeri a tervet. Isten ismeri a mi életünk tervét. Minden egyes dolog jelentőségét ismeri. Tudja mire jó minden egyes dolog. Arra, hogy növekedjünk a szeretetben való kiteljesedésben.

A személyes megfigyelésem alapján (mondom) az évek múltával nem lesz könnyebb Istent megismerni, hanem nehezebb. Minél közelebb kerülünk Istenhez, annál inkább érezzük végtelenségét és felfoghatatlanságát. Sok törekvő házaspárnál is megfigyelem, nem mindig, de sokszor, hogy egymással több nehézségük van és nem kevesebb. Talán onnan jön, hogy Isten a kor valamilyen terhét a vállalkra teszi. Megoldjuk az életünkben azt a problémát, ami a kor számára megoldatlan. Ha valaki a lelkének a sötétségében szereti a Jóistent, az Neki nagy megdicsőülést jelent.

Ha Jézusra tekintünk, élete végén nagyobb nehézsége volt, mint az elején. De Jézus igent mondott. Mi is Vele együtt mondjuk. Lehet kettesben is. Veszünk egy adott helyzetet, Istent meglátjuk mögötte. Megmondjuk: Te, ez most fáj. Szeretetteljesen beszélünk Vele, és igent mondunk. Valamit akarsz? Van egy terved, amit nem látunk át, de hiszük, hogy van egy terved.

AZ IGAZI BIZTONSÁG

Először azt kérdezzük: Mit mond Isten a kor által? A középkorban nem volt erre szükség. Ma állandóan változik. Isten a kor által szól hozzánk. Megfigyeltünk egy erős bizonytalanságot. Az emberek azt kérdezik: Hogyan tovább? Ez áll a nyugdíjasokra. A hivatásokra. A megélhetésre. És kérdés: Hogyan megy tovább a házasságokban? Korábban másképp volt. A pék, az pék volt. A nagypapa is pék volt és a dédpapa is. Ma alig van, aki azt a hivatást gyakorolja, amit tanult. Manapság minden változik.

A társkapcsolatokra is érvényes. A fiatalok, akik ma összeházasodnak, nem tudják, hogy holnap házasok lesznek-e még. A jövőre nézve általános bizonytalanság jön létre. Nem tudják, mit hoz a jövő. Korábban egy plébános azt mondta: Ez az én helyem. Tíz, húsz, harminc évig ott volt plébános. A plébánián mindenki ismert mindenkit. Húsz év elteltével a plébános az összes gyermeket felnevelte. Lehet, hogy valaki elköltözött vagy odaköltözött: Jaj, milyen szép ház, és idegenek jönnek a faluba. Ez fél éven át foglal-

koztatta az embereket. Idegen család érkezett a városból. Lehet, hogy Budapesten a lakónegyedben 10 év alatt az egész lakosság kicserélődik. Ez más világ. Nem tudjuk, hogy lesz tovább.

Az egyházban sem. Amikor pappá szenteltek, már akkor paphiány volt. 28-an voltunk kispapok a püspökségünkben. Ma 10-12-en vannak. Néha kevesebben. Hogy megy tovább az egyházban? Németországban terveket kövácsoznak. Volt a Lelkipásztori Terv 2000. Most a Lelkipásztori Terv 2008 van. Már nem arról beszélnek, hogy plébániája van, hanem lelkipásztori térsége. 7-8 plébánia tartozik hozzá. De nem tudják, hogyan megy tovább. Nagy bizonytalanság van.

Megkérdézzük magunktól, hogy Isten miért teszi ezt? Nem rossz ember. Az az ördög, a háziszolga. Miért tette ezt a Jóisten? Isten azt szeretné mondani: Én vagyok a Te biztonságod. Szeretnék közel lenni Hozzád. Szeretném éreztetni Veled szeretetemet.

Kentenich atya mondja: Istennek terve van. Válaszolunk erre az éves jelmondatunkkal: Benned bízom! Isten elveszi az emberi biztonságot, hogy isteni biztonságot adjon. Más keresztény típus jön létre: aki bízik. Számolunk Istennel. Isten szereti, ha odajövünk Hozzá, és azt mondjuk Neki: Benned bízom. Mivel ezt szeretné, mint jó atya neveli gyermekeit, ezért újra és újra bizonytalanságot küld. Ez nagyon szép. Régebben az volt a lelki életben a legfontosabb, hogy jófeltételeket fogalmazzunk, készítünk. A lelkiéletnek programja volt. Nekünk is van ilyen. Pl.: A szentség a hétköznapokban... De most megfigyelünk valami mást. Éves programunkban a nevelést a Mennyei Atya maga végzi. Hogyan? Újra meg újra bizonytalanságot küld. Elgondolkozunk, hol küldött. Megengedjük, hogy a bizonytalanság a szívünkbe jöjjön, és azt mondjuk: Benned bízom! Megfigyeljük, hogy Isten így bánik azokkal az emberekkel, akiket szeret. A bizonytalanság élményét küldi, elveszi a természetes biztonságot, mert Ő szeretne a biztonság lenni, hogy azt mondjuk Neki: Benned bízom!

1939-ben volt. A Schönstatt-mozgalom a német területekre messzemenően belenőtt. A nemzetiszocialisták Schönstattot nagyon kritikusan figyelték. A schönstatti kollégiumban nemzetiszocialista tanítóképzőt rendeztek be. Az is bekövetkezett, hogy a schönstattiak házába betelepítették a hadsereg kórházát. A nácik és a hadsereg nem voltak jó kapcsolatban egymással. Bizonyos védelmet jelentett a hadsereg jelenléte, de veszélyes volt. Egyes schönstattiakat letartóztattak, és koncentrációs táborba küldtek. Az a veszély is fennállt, hogy a Szűzanya szentélyét bezárják. Mi volt a schönstattiak re-

akciója? Ugyanaz mint most is. Isten küldi ezt a bizonytalanságot, mert meg akarja dicsőíteni a Szűzanyát. A Schönstatt-mozgalom tehát egy koronát ajándékozott a Szűzanyának. Légy Te a királynő, dicsőítsd meg magad! Csodát művelt. Az egész világon százon felüli a szentélyek száma. A nemzetiszocialisták nincsenek. A folyamat a fontos. Bizonytalanság volt. A Jóisten szándékosan tette, mert azt akarta, hogy növekedjen a bizalom. Azt mondta ebben az időben a Schönstatt-mozgalom: Szűzanya, királynőnk, Benned bízunk.

Két év múlva Kentenich atya börtönbe került. Olyan férfi volt ő, aki a szívében Istennél lakott. A titkos állami rendőrséghez vitték. Megvoltak a módszereik. Elején a kihallgatás, aztán néhány órán keresztül megvárakoztatták, hogy ideges legyen. Kentenich atya elaludt, kihasználta az időt.

A kihallgatás után rögtön sötét zárkába vitték. A titkos rendőrség egy banképületben tanyázott. A pincéjében trezorok voltak, ezek lettek a sötétzárkák. A helységek mindig sötétek voltak, rosszul szellőztek, mert a pénznek nem kellett friss levegő. Négy hetet töltött ott lent Kentenich atya. Ezáltal a személyiségét szét akarták törni. Ez másoknál gyakran sikerült is. Az állandó sötétség a lélek összeomlását hozza magával. Normális körülmények között állandó ingerekkel élünk, és ha ezek kimaradnak, az nagyon nehéz. Az embernél nem csak az aktuális lelki élet aktiválása van, hanem emellett van háttér is, aminek szintén nagy a jelentősége. Ha valaki hirtelen teljes csendbe jut, összeomlik. A legtöbb fogoly 2-3 nap múlva testileg-lelkileg összetört. Kentenich atyánál másképp volt. Úgy fogta fel állapotát mint egy vándor, aki hosszas vágyakozás után elérte a célját. Mit jelent ez? Egészen Istenre volt beállítva. Azt mondta: Bármilyen történjen is, minden Isten kezéből jön. Minden mögött felfedezem Isten kezét. Mindaz, amit átélek, lehetőség arra, hogy Istent megérintsem. A sötét zárka idejét felhasználta arra, hogy lelkigyakorlatot tartson. Tudta azt is, hogy szellemileg elevenen kell tartania magát, lélektani okoknál fogva, ezért énekelt. Mindent elénekelt, amit csak ismert. A gyermekkori vándorénekeket is. Persze elcsodálkoztak a nácik, hogy itt valaki énekel. Sok fogolytársa számára a szomszédos cellákban ez bátorítást jelentett.

Amikor egy ember a szívében nagyon közel van a Jóistenhez, akkor a természete egészséges. Egészen összeköttetésben van a Jóistennel. Aki egészen közel él Istenhez, az mindennek örül, ami szép, de szívesen mindent oda is ad. Aki egészen odaajándékozta magát Istennek, és sötétzárkában van, és vándorénekeket énekel, ez a schönstatti mód.

Aztán a sötétből az emeleti börtönbe került Kentenich atya. Nagyon gyorsan sikerült megnyernie a börtönőröket arra, hogy a leveleit elvigyék. Elég erős személyiség volt, és nem tudták az örök egymásról, hogy mind a ketten leveleket továbbítanak.

Megfigyelhetünk valami hasonlót Szent Pálnál is. Azt mondja: Amikor gyengének érzem magam, akkor vagyok erős. Vagy azt is mondja: Isten egy sátánangyalt adott a természetembe. Vannak tudósok, akik feltételezik, hogy epilepsziás rohamai voltak. Egyszer azt írja: Nem köphetek ki. Ezt akkor szokták tenni, ha valakinek epilepsziás rohama van, hogy a démonok eltűnjenek. Képzeljük el, hogy Jézus Krisztus dicsőségéről hozza az üzenetet, és nem tudja, hogy mikor esik össze egy ilyen rohammal, amiről mindenki azt hiszi, hogy az ördög szállta meg. Ez nem segíti. Ez bizonytalanná teszi. Szent Pál írja: Háromszor kértem az Urat, hogy vegye el. Erre azt válaszolta: Elég neked a kegyelmem, mert az erő a gyengeségedben teljesedik ki. Ez volt Szent Pál életérzése: Benned bízom.

Ez volt Jézus életérzése is. Nyilvánosan fellépett. Meg akarta magának nyerni népe vezetőit. Nehéz volt, mert ők nem akarták. Felvette a kapcsolatot a kormánnyal is. Nikodémus egy este eljött hozzá, János evangéliumában olvassuk, vagy arimateai József. Sokat vitatkozott az írástudókkal, de nem nyerte meg őket. A helyzet egyre nehezebb lett. Tudta, ha így megy tovább, meg fogják ölni. Bizonytalanság volt. A családja is tudta. Mária is bizonytalanságban élt. Amikor övéi meghallották, elmentek, hogy hazavigyék. Lehetetlen helyzetben volt. Izraelben más volt a szisztéma. A vallás és hatalom összefonódott. Hasonlóan, mint a kommunizmusban. Aki helytelen tanítást képviselt, azt megbüntették. Ma képviselhetünk azt, amit akarunk. Mondhatjuk, hogy 2 Isten van, és én a harmadik Isten fia vagyok. Ha egyébként jó polgár vagyok, szabad. Ez baj, de szabad. Izraelben másképp volt. A zsinagógában volt egy helyiség, ahol megbüntették az embert. 40 botütés. A főpaprak rendőrcsapata volt. Jézus azt mondta, hogy Isten az Ő Atyja, ez veszélyes volt.

Talán emlékeznek a tárgyalásra. A tanúk kihallgatása nem sikerült. El-lentmondtak egymásnak. A főtanács emberei nem hagyták magukat hamis tanúzással becsapni. Akkor a főpap olyat csinált, amit nem szabadott neki: beavatkozott a perbe. Megkérdezte: Te Krisztus vagy, az élő Isten fia? Jézusnak válaszolnia kellett. Ha nem mondott volna semmit, nem történt volna semmi. De válaszolnia kellett a saját méltósága miatt. Azt mondta: igen. Ez istenkáromlás volt, ezért megölték.

Ennek hosszas előzménye volt. Jézus Istent Atyának nevezte. De nem csak ennek, hanem Apunak, becézve. Ez majdnem istenkáromlásnak számított. Ez mindig veszélyes volt. Egyszer azt mondta, hogy Ábrahám örült, hogy láthatta a napomat. Azt mondták: Még nem vagy 70 éves, és Ábrahámot akarod látni. Válasza: Mielőtt lett volna Ábrahám, én vagyok. Az én vagyok arámul: ani hu. Ez ugyanaz a szó, amellyel Isten kinyilatkoztatta magát népének. Ez is istenkáromlás volt. Aki ilyet mond, azt meg szabad kövegni. A Szentírásban az áll, hogy követ emeltek rá, hogy megdobálják. De elrejtőzött előlük. Mit csinált? Talán gyorsan elment. Veszélyes volt. Így élt Jézus. Létbizonytalanságban. Amikor Istenről, mint Atyjáról beszélt, az veszélyes volt. Mi volt a belső életérzése? A belső tartalma: Jó Atyám, Apu, Benned bízom. Ezt szeretné nekünk ajándékozni. Ezért küldi nekünk a bizonytalanságokat. Egy külső biztonság veszélyes, mert az isteni erő könnyen elveszik.

Végezetül a Szűzanyáról, és Szent Józsefhez fűződő kapcsolatáról. Amikor Gábiel angyal jött, Mária házasságban volt Józseffel. A házasság ott másként jött létre, mint nálunk. Két lépésben. Az első a szerződés, ezzel összeházasodtak. A második az együttlakás, együttélés, amikor a férfi a nőt a házába vezeti. Jogi szempontból a második a fontos. Nálunk csak egy lépés van, a házassági szerződés.

Az első lépést megtették. A Szűzanya hozzáment Józsefhez, de még József nem vezette a házába. Néhányan azt mondják, hogy házások, néhányan, hogy jegyesek. Ebben a stádiumban a férfi még véget vethetett a kapcsolatnak. Írhatott egy levelet, és elbocsáthatta az asszonyt. Csinálták is.

Mária gyermeket várt. József észrevette. Nagyon nehéz volt. Mária nem tudott mit mondani. A pogány isteneknek emberi asszonyoktól voltak gyermekei. Félistenek voltak. De egy zsidó számára ez elképzelhetetlen volt. Ezért hal meg Jézus később. Te vagy a Messiás, az Isten Fia? Igen. Ezért halt meg. Ezt nem mondhatta Mária. Mária bízott. Kapcsolat volt közte és Isten között, és azt mondta: Benned bízom. Az Istenhez fűződő szeretete nem volt túlságosan gyöngéd. Száraz és erős volt.

Józsefhez angyalt küldött Isten. Az angyal azt mondta: Ne félj! A gyermek a Jóistentől van. József elfogadta a gyermeket. József a házába vezette Máriát. Mária megszülte gyermekét. Ez a gyermek korán jött. Ezt mindenki látta. Beszéltek róla az asszonyok. Kis városban ebben az időben... Ez a József nem tudott várni?! Ilyen a világ. Ez fájt Józsefnek. A Szűzanya azt

mondta: Benned bízom. József is azt mondta: Benned bízom. Mind a ketten ezt mondták.

Van egy érdekes hely a Szentírásban. Amikor Jézus Názáretben van, nem fogadják el. Azt mondják: Nem az ács ez, Mária fia? Ez sértés. Mert nem lehet valakit az anyja után nevezni. Mindig az apja után neveznek el valakit. Ha valakit az anyja után neveznek, azt fejezi ki, hogy nincs igazi apja. Máté és Lukács vették ezt a szöveget, és változtattak rajta. Egyik azt mondja: Ez nem József, az ács fia? Ezt a sértést el akarták hagyni. Ez a szóbeszéd járta Názáretben. Valami nem stimmel. Ez fáj. A Szent Család azt mondta: Benned bízom. Volt egy bizonytalanság. A biztonság a Szent Családban a Mennyei Atya volt.

Mi, házasemberek sem lehetünk biztosak abban, hogy a társunk hű marad hozzánk. Olyan korban élünk, ahol egészen természetes dolog, hogy a cégnél egy nő vadászik a főnökére. Az is természetes manapság, hogy ha a férjnek nincs ideje a felesége számára, a feleség elmegy valahová vigasztalást keresni.

Természetesen, ha egy asszony nem tud jól beszélgetni a férjével, egy mennyei férfival való lelki beszélgetés nem bűn, de baj. Minden hónapban elmegy hozzá beszélgetni a Jóistenről! Ha igazi nehézségem van, odamegyek egy jó paphoz, és elmondom, és vége. Ha fáj a fogam, elmegyek az orvoshoz, és csinál valamit, jó. Nem megyek minden hónapban. Egyszer évente lehet. Általában a legjobb tanácsadó a férj. Miért? Ha lelki tanácsot keresek, a saját férjem tud segíteni. Ha a Cilinek van lelki problémája, az Istvántól kapja a legjobb tanácsot.

Amikor erről beszélek, akkor a nőknek egy komoly szót mondok. Azt mondom: Kedves asszonyok — a férfiaknak nem szabad most idehallgatniuk —, milyen hosszú időre van szükségük, hogy egy normális papot átéjtessenek? 10 perc? Ez a pap minden könnyet elhisz maguknak. De ha a férjüknek mondják: „Egy különös hivatást érzek...” Mit mond a férj? Én is azt hiszem: a konyhában! Isten azt szeretné, hogy a biztonságot a házastársunk által adja.

Van egy megtapasztalásom, ez a misztikus kegyelmekre is érvényes. A misztikus kegyelemnél a döntő ismérv az engedelmesség. Ezekben a dolgokban nagyon sok démoni csalás van. Ha a nő a férjének engedelmeskedik, a démonok visszahúzódnak. A Szentlélek ott van, ahol a feleség a férjének engedelmeskedik. A Szentlélek ott van, ahol a férj hagyja, hogy a feleség mondjon neki valamit, és hallgat rá.

Benned bízom. Nem tudjuk, hogy hogy megy velünk tovább. Korábban egész normális volt, hogy nem tudtak elválni. Mindenki biztos lehetett, hogy a társa hűséges. Ma másképp van. Bizonytalanság van. A bizonytalanság fontos előfeltétele a bizalomnak. A bizalom egy hősiektus. Mondja a férfi az asszonynak: Benned bízom. Erős szó. Ma nagyon sokan elmennek másik férfit, másik asszonyt keresni. Ez Isten nevelése. A mai házasságok erősebbek, mint a régebbiek.

Isten elvette a házasságtól a külső támaszt, azért, hogy a belsőt erősítse. Ha ezt egymásnak mondjuk, akkor magasabb szinten élünk házasságot. Egy erősebb, mélyebb házasságot. Akkor megéljük Krisztust a házasság szentségében közöttünk. A rizikó által, ha valamit kockáztatunk, mindig nyitottság van a végtelen irányában, Isten felé. Számolnunk kell azzal, hogy olyan emberekkel van dolgunk, akik vétkeztek egymással szemben. Akkor is bízunk egymásban, ha már bűnösökké váltunk egymással szemben. Akkor is bízom a társamban, ha már megcsalt. Újra és újra bízom benne. Ezáltal Istenhez leszünk hasonlókt. Isten megajándékoz bennünket ezzel a bizalommal. Újra és újra elfogad. Csinálhatunk amit akarunk, mégis elfogad. Ha a másik korlátait, gyengéit érezzük, ha nehezünkre esik a másikban bízunk, a Mennyei Atyára nézünk, és azt mondjuk: Benned bízom. Bízunk abban, hogy a társunkat Ő hordozza.

Nagyon fontos, hogy legyen egy gondolat, ami éltet. A pápa az egész egyháznak ad egy központi értéket. Azt mondja: A Mennyei Atya éve. Mi is ezt mondjuk. Pszichológiai orientációval. Azt mondjuk: Benned bízom.

Ezt gyakoroljuk. Hogyan? Keresek valamit, ami engem bizonytalanná tesz. Én kb. 10 dolgot is látok, ami engem bizonytalanná tesz. Azt mondom: Benned bízom. Ezt meg kell tenni. Keresni kell valamit, ami bizonytalanná tesz. A Jóistenhez megyünk, az Atyához, és azt mondjuk Neki: Benned bízom. Az év végén ezt meg tudjuk tenni. Természetesen csak akkor, ha a Szentlélek dolgozik bennünk, ha eltölt, mozgat minket, hogy bízunk a Mennyei Atyában.

Alkalmazzuk a házastársunkra is. A házastársunk bizonytalanná tesz. Nem értjük meg. A házastársunk mögött meglátjuk az Istent. Azt mondjuk a Mennyei Atyánknak: Benned bízom. Aztán még egyszer ezt mondjuk a házastársunknak is. Akkor is bízhatunk benne, ha gyenge ember, mert hisszük, hogy a Jóisten működik benne.

A BIZALOM FEJLŐDÉSE

Az ember mindig tovább fejlődik. Tudjuk mi a helyzet egy gyermekkel, amikor 3 éves. Jön a forradalom, azt mondja: nem. Tudjuk mi a helyzet a 14 éves fiatalemberrel. Sokan nem tudják.

A kamaszkor újra és újra jön. Van egy érési idő 45 éves korig. Ez a *midlife crisis*. Életközép krízis. Ez egy igazi kamaszkor.

Előbb, a 27-33 éves korban is van ilyen.

45-60 év között, az a legjobb időszak.

60-65-ig ismét van egy ilyen válságos időszak.

Érezhető, ugye? Tipikus érési idő, az önbizalom összeomlása.

Ezután jön a kapcsolatok válsága, ami nehezebb, harmadik a magányosság, egyedüllét, aztán a vágy. Az én álmom, elmenni Németországból, és csak Magyarországon dolgozni. Az utolsó, amikor az ember elveszti a valósággal a kapcsolatot. Mi értelme az egészsnek!? Aztán ismét újnak érzi magát, örülni tud magának.

Ha egy házasember 25 éves, akkor egy test egy lélek a társával. Később válságba kerül, ez megterheli a kapcsolatot. Korábban olyan jó volt a kapcsolatunk, most nem olyan jó. Ez természetes. Ha nincs krízis, ez különös. Ha egyszerre van mindkét fél válsága, a házasság nagy válságban van. Ha mind a két fél 42 éves, akkor benne vannak ebben a krízisben, mind a ketten magukkal foglalkoznak. Gondjaik vannak a másokkal való kapcsolatukban. Csalódnak egymásban. Akkor „zene” van a szobában. Ez nem baj. De baj, ha nem tudjuk, mi van, hogy ez normális.

Van egy jellegzetessége a *midlife crisis*nek. Az ember az életére tekint és azt kérdi: Ez az egész?! Tudja, hogy élete fele már eltelt. Ha még egyszer ennyi eltelik, vége az életnek. És azt kérdezi: Ennyi volt az egész? Ez veszélyes. Mire vagyok én egyáltalán? A házasságára tekint. Korábban, amikor fiatal, arra gondol, az igazi nagy jön még. Most már tudja, hogy nem jön. Ez nehéz. Ebben az időben jöttem Magyarországra. Tudtam, ami a múlt, az a jövő is.

Most felfedezi az ember, hogy a várt nagy dolog nem kívülről jön. A nagy dolog a személyiség ereje. Az ember felfedezi az élet új minőségét. A személyisége erejét. Az ember azt mondja magának: Benned bízom. Megtalálja a Jóistent a szívében. Nagyon gyümölcsöző idő jön. A nagy teljesítmények ideje. Sokan ekkor csinálnak karriert. Ekkor lesznek püspökök,

igazgatók... Megtaláljuk a Jóistent a szívünkben, és azt mondjuk: Benned bízom. Nagyon szép, ha megtaláljuk a Jóistent a társunk szívében, és azt mondjuk: Benned bízom.

A házasságban egyszer megtaláljuk egymást, majd holnap újra szétválnunk, holnapután ismét egymásra találunk. Ez normális. Ma az egységen van a hangsúly, holnap a különálló személyiségeken. Keressük egymást, és újra egymásra találunk. Ez nem csak nagy időszakonként van így, hanem rövid távon is. Ha úgy találjuk, hogy ma nagyon közel vagyunk egymáshoz, ez nem marad így. Jön idő, amikor magunkra maradunk. Aztán ismét keressük egymást, és egymásra találunk. Amikor külön vagyunk, azt mondjuk egymásnak: Benned bízom. Nemsokára megint egység lesz, de most: Benned bízom. Remélem, hogy holnap megint lesz ebéd az asztalon, és látom az arcod. Sok sírás, ismét egymásra találunk, megéljük az egységet. Egész közelről mondjuk: Benned bízom. Ha lelkileg szétválnunk, ez teljesen normális.

Találkozik két házaspár. Az egyik megkérdezi a másiktól: Hogy vagytok? A másik azt mondja: Teljesen normálisan. Ez az! Ez a bölcsesség. Általában minden kapcsolatra érvényes ez. Barátok között is, főnök és beosztott között is. Minden kapcsolatnak szüksége van arra, hogy a saját erejét érezze. Ez teljesen egészséges.

A Jóistennel is így van. Vannak időszakok, amikor egészen közel vagyunk. Ez azt jelenti, hogy érezzük, hogy közel van. Boldogságot érzünk imádkozás közben. Egyszer csak vége szakad. Már nem érezzük Istent. Néha visszahúzódik. Visszahúzódik, mert azt akarja, hogy ismét egyedül legyünk. Természetesen akkor is ott van, de nem érezzük. Úgy érezzük, hogy a lelkünk sivatag, üres, száraz, nem tudunk imádkozni. Amikor imádkozunk, az munka, és nem szép munka. Akkor ismét jön. Megkérdezzük: Hol voltál? Azt válaszolja: A szívedben. Miért? Azért, hogy a személyiséged erőssé váljon. Ha mindig éreznénk, hogy itt van, ha éreznénk közelségének édességét, akkor elpuhulnánk, és gyengék lennénk. Amikor visszahúzódik, erőssé válunk.

Kentenich atya két állapotot különböztet meg: *Bensőségesen gyengéd és száraz, erős* lelkiállapotot. A második nagyon fontos. Amikor szárazon és erősen szeret minket, akkor azt mondjuk: Benned bízom. De ez ekkor más-képp hangzik. Erősebben. Ez erős léggör, az Isten dönti el, hogy mi meddig tart. Nem tudom megváltoztatni? Az Isten dönti el.

Így van ez az embertársakkal is. Néha egészen gyöngéd hangulatban vagyok, néha pedig száraz és erős hangulatban. Pl. dolgozom egy munkatárs-sal. Nehéz munka, gyorsan el kell végezni. Azt mondja a munkatársam: A

levegő oly lágy! Látod a napsugarakat, a felhők vonulnak... Barátom, dolgoznunk kell! Ez nem segít. Ez az élet... Hazajön a férj. Nincs ebéd. Kérdi a feleségét: Hol az ebéd? A feleség: A kertben voltam, a virágoknál. A férfi azt gondolja: Miért nem pap lettem?

A hangulatunk változik. Jó, ha meghallgatjuk, hogy másoknál mi a helyzet. Mindig azt mondjuk: Benned bízom. De ha hosszú időn keresztül száraz hangulatban vagyok, az nehéz a társamnak. Jó ilyen dolgokról beszélni. Mesélünk egymásnak a hangulatainkról. Az egyik legszebb dolog a házasságban, amikor az egyik elfogadja a másikat, és azt mondja: Benned bízom.

A HŰSÉG

Itt-ott észlelhetünk hiányos önbizalmat. Ez könnyen érthető. Régebben, ha valami nem sikerült, tudták, ki a hibás. Az állam, a kommunista állam. Az egyház szemszögéből nézve az istentelen. Ha valami nem sikerült, az volt a bűnbak. Ez a bűnös elbúcsúzott.

Az ember számára alapjában minden lehetséges. Mindenki lehet milliomos, de nem mindenki az. Itt van a nehézség. Most a saját teljesítményünk számít. A szívük mélyén elkezdenek magukban kételkedni az emberek.

Felvetődik a kérdés: Honnan jön egy új biztonság?

Mi házasemberek a házasságunkban a biztonságunk forrását találtuk meg. Van egy ember, aki hisz bennünk. Annyira, hogy egész élete során velünk akar lenni. Azt mondja: Benned bízom, egész életemben. Ez kockázat, amibe belemegy, de azt mutatja, hogy értékesek vagyunk számára. Ekkor lehet, hogy nem keresünk sok pénzt, lehet, hogy elveszítjük a munkánkat, a hivatásunkban nincs sikerünk, de van egy ember, aki bízik bennünk, és ez erőt ad.

Kétségtelenül, Jézus nagyon egyedül volt. Természetesen nagy öntudata volt, mert tudta, hogy Isten az Atyja. Meg fogjuk ezt Tőle tanulni. De Jézusnak olyan kívánsága is volt, hogy emberileg is menjen valaki mellette. Így látjuk mellette az édesanyját. Mária számára sem volt könnyű Jézust megérteni, de megtanulta. Megtanulta, amikor a 12 éves Jézus a templomban volt. Jézus kérdezte: „Miért kerestek? Nem tudjátok, hogy Atyám házában kell

lennem?” Nem értették meg Őt. De Mária megőrizte ezeket a szavakat. Egyre inkább megértette, hogy Jézus az Atya útját járja. Jézus az Atya akaratát teszi. Ebbe belement a Szűzanya. Az Atya akarata lett számára is élete témája.

Volt egy ember, aki Jézussal együtt ment. Jézus észlelte. Gondoljunk arra a jelenetre, amikor Jézus prédikált. Egy asszonyt egész bűvöletbe ejti. Talán a fiára gondol. Talán a saját fia nem sikerült olyan jól, mint Jézus. Nem tudjuk. Jézusra néz, és azt mondja: „Boldog a méh, amely téged hordozott, és az emlő, amely téged táplált. Milyen boldog lehet az az asszony, akinek ilyen fia van.” Ebben a pillanatban Jézus szeme elé kerül édesanyjának képe. Azt válaszolja: „Igen, boldogok, akik Isten szavát hallják, és azt követik.” Ez volt az a világ, amiben az Istenanya élt. Ebben a világban Jézussal egy volt. Senki sem volt, akivel ennyire összeköttetésben lett volna. Ebben az egységben már nem fontos, hogy gyakran látják egymást. Az sem, hogy sok vigasztaló szót mondjanak. Elegendő egy érintés távolról. Jézus a legfontosabb szívügyében nem volt egyedül. Volt valaki az oldalán. De a Szűzanya is lassan értette meg Őt. A mi oldalunkon is van valaki, aki velünk együtt megy. A házastársunk.

A házasság felbonthatatlanságáról szeretnék egy szót szólni. Ha a társam azt mondja: Egy egész életen át veled megyek, ez a lelki kapcsolat egész sajátos minősége. A társ nem azt mondja: Egy ideig megyek veled, aztán keresek valaki mást, hanem hogy: egész életem végéig. Ez rizikó. Te megérsz ennyit. Ez egy más minőség. Nem egy áruház vagy számomra, ahol ezt vagy azt kiválasztunk, aszerint, hogy mi tetszik, és ha már semmi sincs, továbbmegyek, és keresek egy másik áruházat. Te az alap vagy, amin állok.

Igy csak akkor lehet beszélni, ha hiszünk abban, hogy Isten hordoz minket. Ez azt jelenti, hogy életre szólóan megházasodom veled, mert hiszem, hogy Isten hordoz. Talán a pogányok, a hitetlenek is meg tudják tenni, mert az emberben, a hitetlen emberben is megvan a végtelen irányában egy vonás.

Az ember olyan alkatú, hogy életét egy nagy ügyért egészen oda akarja adni. Előfordul, hogy egy ember kockáztatja az életét másért. Ezt vallásos indíték nélkül is megteszi. Kockáztatja az életét azért, hogy mást megmenten. Sok katasztrófa, tűz esetén megfigyelhetjük.

Azt gondolom, hogy egy hitetlen is érzi, hogy az más minőség, ha valaki felbonthatatlan házasságot köt. Nem csak tovább tart, hanem más minőség. Az emberben valami isteni ragyog fel, valami végérvényes. Valami olyan folyamat, amiben az ember egész életével rendelkezik. Ha itt van valaki, aki az egész életét odaajándékozza, akkor ez nagy öntudatot ad.

Áruház mentalitásunk van. Mindenholnan egy kicsit elveszünk. Ez olyan szép, hogy az igazi öröm a vásárlásban van. A vásárlás folyamata ízlik. Venni, választani, ezt vagy azt vagy inkább amazt... Vannak manapság, akik sok mindent hazavisznek, amit soha nem használnak. A vásárlás a fontos. Vannak fiatalok, akiknek 20-30 CD-jük van, de nem hallgatják meg. Vannak háziasszonyok, akiknek 20 bevásárló táskájuk van. Az egyik krokodilbőrből, a másik antilopbőrből..., de nem használják.

A vallásos életben is van ilyen. Itt is létezik ez. Ezt próbáljuk ki egy kicsit itt, kicsit ott, aztán egy kicsit az ezoterikus életben, egy kicsit természetesen a karizmatikusban. Ez nem most kezdődött. Ezt már Nagy Szent Teréz is átélte. Saját magánál megfigyelte, mint főnöknő elsőnek ment áldozni, és egyesült az Úrral, és vele együtt imádkozott, és odaajándékozta a szeretetét. Amikor a többi nővér ment az áldozáshoz, azt figyelte meg, hogy féltékeny és irigy a többiekre. Mivel az önmegfigyelés mestere volt, megfigyelte, hogy a szentostya befogadásának pillanatában különleges örömet kapott ajándékba. Abban a pillanatban, amikor megkapta az Urat, különös nagy örömet érzett. Amikor ő imádkozott, a többiek pedig épp most kapták meg. Ez volt a vásárlás élménye. A döntő, hogy megkapjuk, és nem a birtoklás.

Az áruházi ember számára megkapni a döntő. Ezért vándorolnak az emberek az egyiktől a másikig. Átélnék itt valami szépet, ott valami szépet. Ezt áruházi mentalitásnak nevezzük. Ilyen a házasesetben is van. Ezért keresnek újra meg újra egy másik társat.

Megfontoljuk, hogy mit jelent az, amikor azt mondjuk a társunknak: Benned bízom. Ha azt mondjuk, hogy Benned bízom, akkor az egész életünket odaajándékozunk neki. Nem csak egy pillanatra játszadozunk vele, hanem a másik az alap, amin állunk. Ily módon az emberi mivolt új minősége jön létre. Ez az az ember, aki végérvényesen elajándékozta magát. Ha valaki ezt átélte, abban nagy öntudat jön létre. Magával hozza azt a tudatot, hogy egészen értékes vagyok a másik számára.

Erre irányulunk, így teremtett minket Isten. Az emberi mivoltunk akkor teljesül be, ha valaki azt mondja: Te vagy az én egyetlenem és mindenem. Arra vár, hogy jöjjön valaki, aki azt mondja neki: Te mindenem vagy. Akkor leszünk önmagunk, ha valaki egészen elfogad minket.

Ez elkezdődik már csecsemőkorban. Szeretném, hogy elfogadjanak. A kisgyermek szeretné, hogy elfogadják. Fontosabb egy gyermeket elfogadni, mint szeretni¹. Ha egy gyermeket szeretünk, akkor gyakran önámításba

---

1 A „szeretni” itt arra utal, ahogy azt az emberek általában megélik

esünk. Élvezzük azt a meleg érzést, ami bennünk létrejön, amikor a gyermeket a karunkban tartjuk. Ha egy gyermeket elfogadunk, azt mondjuk: Szabad olyannak lenned, amilyen vagy. Ez erőt ad a gyermeknek.

A társunk kiegészít minket. Ha van valaki, aki azt mondja: Benned bízom, akkor leszünk egészek.

Akkor értjük meg, hogy Isten is ezt mondja nekünk. A nagy Isten azt mondja: Benned bízom. Mindezt végtelen nagylelkűséggel mondva. Természetesen visszaélünk gyakran ezzel a bizalommal. De Isten nagyon nagylelkű. Áttekinti egész életünket, és azt mondja: Benned bízom, és ez erőt ad nekünk.

A FÉLTÉKENYSÉGRŐL

A családjaink egyike az egyik családnapi idején megfigyelte az életet. Utána megnevezték a témákat, amikről beszélni akarnak. Azt mondták a családok, hogy hiányzik egy téma, a féltékenység. Mi ez? Ez a fájdalom a lélekben. Ez a fájdalom akkor jön létre, ha a szeretett ember máshoz fordul oda. Ez szenvedély. Abban a pillanatban, amikor átéli valaki, hogy a szeretett ember máshoz fordul oda, egész mohó vágy keletkezik a belsőben, hogy a szeretett személy őhöz forduljon. Így válik szenvedéllyé.

A szenvedély ott van az emberben, és nem érez semmit belőle.

Itt van egy alkoholista. Nem érzékeli a szenvedélyt. Egyik munkatársa a zsebéből laposüveget vesz ki. Kortyint egyet, azt mondja: Áááá. Visszateszi. A másikban feléled a szenvedély. Megragadja.

Ott van egy fiú a sátortáborban, és honvágya van, de olyan szép az élet a sátortáborban, hogy elfelejti, hogy honvágya van. A pap azt mondja, hogy ma este hazautazom, ekkor feléled a honvágy, és nem tudja magát tartani.

A lelkibeteg gyermeknek a szülei szeretetére van szüksége. Egész jól megy, és most látja a gyermek, hogy a szülei átölelik egymást. Nyugtalan lesz, és azt mondja, hogy menjenek szét. Nem tudja elviselni, hogy a szülei egymást szeretik, hanem azt akarja, hogy egész szeretetüket rá irányítsák.

Minden szenvedély hiányból jön. Valami hiány van a személyiségben. Aki ilyen hiányban szenved, az beteg. Ha valakinek öntudatban van hiány-

érzete, akkor nem tudja elviselni, hogy egy ember, akit szeret, szeretetével más felé forduljon. Mindent magának akar. A féltékenység hiánybetegség, ami egész mélyen a lélekben van. Az ilyesmit lehet gyógyítani.

Meg lehet tanulni ezzel együttélni. Azt jelenti, hogy fáj. Azt mondja az illető, hogy fájhat. Ha egy betegség egy hiányból jön, az mindig nagyon nehéz. Nem bacilusokról van szó, nem is olyan, mint egy neurózis, ahol a rossz érzést fel lehet dolgozni. Nem rákról, amit meg lehet operálni vagy sugárzással, kemoterápiával gyógyítani. Ez olyan mélyen van, hogy ritkán lehet oda lejutni. Aki saját maga féltékeny, annak meg kell tanulnia, hogy a szeretett embernek azt mondja: Benned bízom. Akkor is, ha valaki másra rámosolyog. Ez fáj. A féltékeny embernek fáj azt mondani: Benned bízom. De így egészségesebb. A fájdalmat be kell fogadnia a lelkébe. Szabad, hogy fájjon.

Mivel a szívünkben bizonyos hiánnyal élünk mindnyájan, mindenki egy kicsit lelki beteg. Ez normális. Az nem normális, ha valaki lelkileg egészséges. Az csoda. A gyakorlatra nézve mondjuk: Benned bízom, és ez fájhat. Ha szenvedést okozol, ennek ellenére bízom Benned. Szeretlek, Te buta.

Mi az, amit nem csinálunk? Nem kultiváljuk a féltékenységet. Nem ápoljuk, hanem azt mondjuk: Benned bízom. Itt egy feleség, aki épp takarítja a szobát. Ott a férj íróasztala, csupa tudományos papír rajta, de látható egy kis rózsaszín papír. Illatos, ibolya illatot áraszt. Ez új komputer divat, hogy ibolya illatot áraszt. Mit csinál az asszony? Benned bízom.

Többször elment a feleség otthonról, mert apostoli beszélgetést kellett folytatnia, mert a plébánián együttműködik valakivel. Minden második nap beszélniük kell. Jobb, ha az apostolkodásban ketten együtt tevékenykedünk. Jobb, mint egyik férj a másik asszonnal.

A PÉNZ

Ha beletekintünk a korba, akkor egy új nagy valóságra bukkanunk. Ez az új nagy valóság a pénz. Ez nem volt mindig ilyen fontos. A kommunista időben sem volt olyan fontos, mint ma, mert nem tudtak annyi mindent kezdeni vele, nem lehetett mindazt megvásárolni, amit szerettek volna. Külföldön pedig nem ért sokat a pénzünk. Sokkal inkább azon voltak az emberek, hogy valamilyen módon áruhoz jussanak.

Vagy segítettek egymásnak, pl. a házépítésnél. Nem a pénz volt a fontos, amivel a munkást kifizették, hanem a barátság, ami megnyertre a másikat, hogy segítsen.

Ez megváltozott. A pénz egyre fontosabb. Vannak, akik ezt sajnálják, hogy nem egyes dolgok értékesek, hanem a pénz, hogy nem emberek fontosak, hanem a pénz. Megfigyeljük, hogyan értékeljük az embereket aszerint, hogy milyük van. Látjuk, hogy nagy autója van, tehát sok pénze van, tehát értékes. Erre nagyon gyorsan átállt a gondolkodás. A fiatalok arra állítják be magukat, hogy egyszer majd sok pénzt keressenek. Ezért igyekeznek sok diplomát szerezni, hogy ha az egyikkel nem tudnak, akkor majd a másikkal. Aki szegény lett, az már nem ér semmit.

Volt Németországban egy család, nagy építőipari gyáruk volt. Az építőipar válságba jutott. Már annyi minden felépült, hogy már nincs olyan nagy kereslet, és sok építkezési vállalat tönkremegy. Ez a házaspár, amelyik vezette a vállalkozást a High Societyhez tartozott. Abban a pillanatban, amikor a cég tönkrement, már nem kapták a meghívókat. A társaságon kívülre kerültek. Nem volt pénzük, ezért. Természetesen ma sem kell éhezniük, de már nem tartoznak oda.

Az egyháznak sajátos a kapcsolata a pénzzel. Kicsit zavart a kapcsolata. A pénzt valamiképpen igazolni kell. Miáltal igazoljuk? Azzal, hogy jól lehet vele tenni. Ha valami jól teszünk vele, az jogos dolog. De ez kifogás. Nem nézünk szembe a kérdéssel.

A középkornak a dolgokhoz volt kapcsolata. A kenyérhez, házhoz, ruházathoz, az istállóban az állatokhoz. Ezek jó dolgok voltak. De hogy a pénzzel hogy van, ezt nem tudjuk pontosan. A pénzzel végzett munka sokáig tilos volt. Ezért a keresztények nem fogadhattak el kamatot. Ezt a zsidók csinálták. Ez az Ószövetségből jön. Abban az időben tilos volt kamatot szedni, mert az az elv érvényesült, hogy a szegényen segíteni kell. Az a modern elképzelés, hogy az ember tőkét vesz fel, hogy azzal új tőkét teremtsen, az nem létezett. Kölcsönadni azt jelentette, hogy valakinek szükséghelyzetében segíteni. Ezért nem fogadhattak el kamatot, mert ezzel kihasználhatták volna a másik szükséghelyzetét.

Akár akarjuk, akár nem, a saját lelkünkben a pénz nagy szerepet játszik. Tehetünk, amit akarunk, ez így van. Ha csomó pénz van a kezünkben, és ez a miénk, akkor jól érezzük magunkat. Nem kérdezzük, hogy ez jó vagy rossz, hanem megfigyeljük: Pénz van a kezünkben, és örülünk.

Jön a nagymama látogatóba, és hozza az ajándékait. A picinek hozza az elektromos autót, a lánynak a babát. Ez a hetedik babája. A ruhásszekrényéből hoz egy ruhát az asszonynak, és süteményt a férjnek. Nagyon szeretjük ezt a sütit. A másik nagymama is jön, és csak egy borítékot hoz. Tudjátok, hogy mire van szükségetek. Melyik nagymamát szeretjük jobban? Mindannyian tudjuk, hogy az szép dolog, hogy ha valaki személyes ajándékot keresgél a másik számára. Ez a személyes egymáshoz kötődés jele. Ez annak a kultúrának a jele, ami az országunkban van. De ha 5 gyermekünk van, és egy elektromos autót hoz, és a lakásom tele van, és a hetedik babát hozza, és biztosan nem éhezünk sütemény nélkül, és ruhánk is van... Egészen halkán bekövetkezik egy változás, akár jó lelkiismerettel, akár rosszal, szeretjük a pénzt. Ezért gondolkozunk el azon, mit jelent a pénz. Amikor hazamegyünk, és kérdezik: Miről volt szó a családnapokon? Válaszolhatjuk: A pénzről.

Van egy kis vicc. Egy zsidó szerette volna a gyermeke jövőjét megismerni. Két lehetséges út van számára: kereskedő lesz vagy rabbi. Eléje tesz egy zacskó pénzt és egy Bibliát. Hadd lássam — mondja —, melyiket veszi el. Ha a zacskó pénzt, akkor kereskedő lesz, ha a Bibliát, akkor rabbi. A kisbaba két kézzel egyszerre mind a kettő után kap. Az apja: „*Jaj de fáj, ebből katolikus pap lesz!*”

A pénz érték. A pénz a tulajdonosának lehetőséget, jogot ad, hogy valamit megszerezzen magának. Akinek pénze van, az megszerezhet valamilyen árut, autót, kenyeret vagy valamilyen szolgáltatást. A pénz lehetőséget ad arra, hogy megszerezzünk valamit. Ez nagyon praktikus.

Ha valaki egy idegen nyelvet tanít, akkor anélkül, hogy egy országban pénz lenne, nehézségei volnának. Ha nem lenne pénz abban az országban, akkor nehézsége lenne egy idegen nyelvet tanítónak. A pék azt mondaná: Jó, de akkor 5 percet tanítsál. A busznál is, ha utazni szeretne, a buszvezetőt 5 percig kellene tanítania, mielőtt elindul a busz. Az orvosnál is. Vesz egy autót, egy fél évig tanítja a kereskedőt. Nehézség a benzinkútnál van, mert ők már tudnak idegen nyelvet. Pénz nélkül nem lehet élni.

Az iskolában tanítja az illető a nyelvet, ezért pénzt, kap, és azzal megy a pékhez, az orvoshoz, a benzinkúthoz. A pénz bizonyítéka annak, hogy teljesített valamit. Jogot ad arra, hogy igényelheti azt, hogy ezért kapjon valamit.

Két szempont fontos a pénznél. Jele annak, hogy *egy személy mit teljesített*. Mond valamit a személyiségről. Ha pénzem van, az jót tesz nekem, erősíti a személyiséget. Ha nincs pénzem, gyengének érzem magam. És a

kommunikáció eszköze. Az emberek így kapcsolatba léphetnek egymással. Ezért a pénznél ez a kettős összetevő áll fenn.

Assisi Szent Ferenc olyan szegény akart lenni, mint Jézus Krisztus. A szegénység egész fontos volt számára. Mindenről lemondott. Abból élt, hogy koldult. Ezt nálunk nem tehetné meg. Tilos. Börtönbe kerülne. Az akkori társadalomban ez szokás volt, hogy aki kért, annak adtak. Bevett szokás volt. Az emberek tetemes hányada abból élt, hogy koldult. Aki gazdag volt, az magától értetődően adott a szegényeknek, templomot, kórházakat építettek. Mi egy egész más világban élünk. Assisi Szent Ferenc azt sem akarta, hogy a kolostor közösségének legyen tulajdona. Ezt az egyház írta elő számára. Nagyon nehéz volt ez neki. Ezt a világot már el sem tudjuk képzelni.

A mi világunk egy másfajta világ. Számunkra teljesen magától értetődő, hogy van pénzünk, és ezáltal a személyiségünk erősödését éljük át. Szent Ferenc kora óta megéltük az ipari forradalmat. Munkások tömegei jöttek létre, akiket emberhez nem méltó módon fizettek meg, kisgyermek bányában dolgoztak. Létrejött az az ember, akit proletárnak neveztek. Ezt a problémát először a régi módszerekkel próbálták kezelni. Ez a módszer az adomány. Az angol bányákban, lenn, 8 éves gyermekek dolgoztak. De a bányatulajdonosok keresztény emberek voltak. Összeültek a bányatulajdonos feleségek, és harisnyát kötöttek a szegény gyermekeknek. De ez nem ment. Egy új világ jött létre. Ez azt jelentette, hogy aki dolgozik, annak fizetnem kell, nem adományt adni.

Az emberben történt valami. Megszületett a proletár.

Karl Marx azt mondja: A proletárnak nincs mit elvesztenie, de egy világot nyerhet meg. Világ proletárjai egyesüljete. Az az út, amelyen Karl Marx elindult, az helytelen volt, de a problémát helyesen látta. Egy embernek, ha nincs paraszti gazdasága vagy nincs valami műhelye, ha csak a munkaerejével rendelkezik, csak akkor van megfelelő érzése arra vonatkozóan, hogy értékes, ha jól megfizetik. Az öntudatát a fizetéséből nyeri. Ez a Benz vezérigazgatójára is így áll. Vagy Albert Einsteinre. Természetesen van az a mozzanat is, ami a munka minőségét jelenti. De a fizetség nagyon nagy horderejű.

Kentenich atya találkozott ezzel a problémával, és látta, hogy a vallásos szerzetesi közösségekben proletár mentalitás, beállítottság észlelhető. Az az ember, aki használja a közösség dolgait, melyek az övéi is, minden mindenké, nem érzi magát felelősnek. A közösség gondoskodik. A közös tulajdon nagyon gyorsan tönkremegy, mert senki sem érzi felelősnek magát. Van a vallásos közegben is ilyen proletár érzés. Ez más, mint a szegénység.

Ezért Kentenich atya valami értékeset csinált. Az intézeteiben, az általa alapított közösségekben nem csak közösségi tulajdont hozott létre. Pl. a ház, amelyben lakom, a közösségé, az autó, amelyen megyek, a közösségé, a pénz, amit a munkámért kapok, a közösségé... A közösség tagjainak magántulajdont is adott. A közösségemtől minden hónapban kapok egy összeget, ami az enyém. Ebből vásárolok meg a ruháimat. Az az enyém. A luxus dolgokat vásárolok meg ebből, pl. egy óraszíjat, drága volt, de szép, ugye? Ebből a pénzből megyek moziba. Vagy vásárolok magamnak egy kis krokodilt, amit a fürdőkádamban tartok, csak nincs fürdőkádam. Kentenich atya azon a véleményen van, hogy az embernek szüksége van személyes tulajdonra. Ez fontos a személyiségének. A pénznek közösségi jelentősége van. Lehet vele személyes ajándékot adni.

Képzeljének el egy házaspárt, akiknek csak közös pénze van. Egy számlájuk van közösen. Mindegyikük rendelkezhet a számla fölött. Nincs személyes pénze az egyeseknek. Azt nem csinálhatja az ember, hogy a közös pénzből vesz le, és azon vesz ajándékot a házastársának. Másképp van, ha mindkettőjüknek van személyes pénze. Ha egy asszonynak nincs személyes pénze, nem megy könnyen a fodrászhoz. Vagy egy férj nem vesz könnyen új filmet, mert megkérdezi a felesége: A másik már betelt? Szükségünk van személyes pénzre, ami csak az enyém, amiből a társunkat megajándékozhatjuk.

A gyermekeknek is szükségük van pénzre. Nem azért, hogy azzal játszanak, hanem a növekvő felelősségérzet kialakulásához. Az elején, hogy abból vegyék meg az iskolai dolgaikat, és ez növekszik. Amikor a 15. évet betöltik, annyit kapnak, hogy abból ruhát tudnak venni. Ha mindent elköltönek, lehet munkaszerződést kötni.

Ha a feleség otthon van, és csak egy kereső van a családban, ki kell számolni, hogy mennyit ér az otthoni munka.

És ha új ruhát akar venni, akkor meg kell kérdeznie a férjét. Ez a modern rabszolgaság formája. Legyen annyija, amennyiből öltözködni tud. Ha házas lennék, a következőképpen oldanám meg: Pénz az asszonynak, nekem, a gyermek számára. A saját pénzemet odaadnám a feleségemnek. Ez személyes sajátosság kérdése. Azt mondanám, hogy kezeld a pénzemet, persze ez egy kis díj kérdése. És ha az a benyomásod, hogy szükségem van egy új öltönyre, akkor vegyél belőle.

Ha a gyermekek felnőnek, megvehetik a dolgokat saját maguk is. Persze, hogy akkor valami bolondságra is kiadják a pénzt. De ezt csinálják néha a felnőttek is. Ez az élet. Így tanulnak. Először is létrejön a személyes fele-

lősségnek egy területe, és egy olyan rész, ahol közösségi kommunikációt végezhetünk.

Tekintsünk mint programra a jövőbe. Azt kérdezzük, hogy mit jelent a pénz a társadalomnak. Feltesszük a kérdést: Hol van a pénzben isteni és hol démoni mozzanat? Minden, ami teremtmény, azt a Jóisten vagy az ördög használhatja. Az emberi intelligenciát használhatom arra, hogy feltaláljak egy új autót, használhatom arra, hogy egy másik embernek örömet okozzak, vagy gondolkodhatom azon, hogyan árthatok másnak, vagy hogyan vihetek végbe egy gaztettet, hogyan tudok valakit meggyilkolni. Az emberi intelligencia Isten teremtménye. Lehet a Szentlélek eszköze vagy a démonoké.

Így van a pénzzel is. A pénz lehet a Szentlélek eszköze, és akkor csodálatos dolog. Erősíti a személyiséget, és segít abban, hogy szeressek. Többet még nem gondoltunk meg. A társadalomról még nem beszéltünk, de a pénz számunkra eszköz, amellyel a Jóisten azt mondja: Értékes vagy. A pénz valami, amit Isten ad.

Mit ad nekünk Isten, amivel azt mondja: Szeretlek? A testünket, az értelmünket, a szerető képességünket, a pénzt. Az egyház hagyományából az étkezést. Minden esetben megköszönjük az étkezést. Ez jó. Jó volt. Még szükségünk lenne egy további imára. A pénztárca feletti imára: Jóisten, amit adtál nekem, köszönöm. Miért imádkozunk a sajt fölött és miért nem a pénz felett? Szokatlan, de fontos. A pénz olyan valami, ami össze tud kötni bennünket egymással. Ha van pénz, ami közösen a miénk, az összeköt. Hová fogunk zarándokolni? A bankjainkhoz. Nem megyünk be, hanem csak elme-gyünk előtte. Itt van a pénzünk. Kicsit tréfásan, természetesen.

Van lakásunk, szőnyegpadlónk, csipkefüggönyünk, autónk (szép lenne néha egy újat venni), kutyánk, gyermekeink, karácsonyfánk és pénzünk. De van nekem is pénzem. Ne kelljen mindig tőled kérnem. A pénzem a személyiségem kifejezője. Ha lányunk 16 éves, saját pénze van. Azt vesz rajta, amit akar. Ez az ő személyiségének kifejezője. Van egy fokozatos saját felelősség. Amikor 18 éves, *természetesen* azt vesz, amit akar. Amikor 11 éves, meg kell kérdeznie, a szülőknél ott a vétőjog. Amikor 18 éves, meg kell beszélnie, de azt vesz, amit akar. Meghallgathatja a tanácsot. Ezen a téren is szükségünk van egy kultúrára. Hogy fokozatosan bevezessük gyermekeinket a felelősségvállalásba. A házasságban is szükségünk van mint személyiségeknek erre a kultúrára. Mint feleség vagy férj saját számomra csinálhatok valamit, egy ruhát vehetek vagy a szabadidőmhöz használhatom fel.

KEGYELMI TŐKE, BIANKÓ FELHATALMAZÁS, INSCRIPTIO

Az egyháznak nagy nehézségei vannak. Szellemi természetűek. Szeretném Önöknek ezt leírni. Kb. 200 éve egy új világ van keletkezében. Ennek az új világnak sok képe, igazsága, funkciója, folyamata van. Ez az egész új világ még az egyházon kívül él.

Korábban másként volt. Egy paraszti világ volt. Az egyház ezt a világot, a jelképes világot felfogta, alkalmazta és értelmezte. Ezt Jézus kezdte el. „En vagyok a világ világossága...” „Nem azért gyűjtünk meg egy méceszt, hogy véka alá rejtjük, hanem a tartóra tesszük...” „Ha a búzaszem nem kerül a földbe, és nem hal el...” „Nézzétek a mezők liliomát...” „A mennyek országa olyan, mint az asszony, aki kovászt tesz a lisztbe...” „A mennyek országa olyan, mint az ember, aki gyöngyöt keresett...” Ezek képek, amik egy paraszti, kézműves társadalomból származnak.

Ez a világ nincs már. Egy egészen új világ az, amiben élünk. Ennek a világnak az igazságai még nincsenek meg az egyházban. Ezért, amit az egyház mond, az nem érinti meg az életet. Olyan, mint az 1001 éjszaka meséi. Senki sem veszi komolyan.

Senki se vetett közülünk. Ez egy idegen világ. Az új világnak saját értékei vannak. Ezek legalább olyan jók, mint a kovász, de nem fordulnak elő az egyházban. Ez az egyház problémája. A gondolati rendszerei egy elmúlt világból jönnek.

A mai világnak az értékei közül egyik a tőke. Tőke nélkül semmit sem lehet kezdeni. Nincs olyan cég, amely tőke nélkül létezni tudna. Ez az alap. A tőke nem minden, még másnak is hozzá kell jönnie. Ha egy Schönstatt-központot akarunk építeni, tőkére van szükségünk.

Kentenich atya a tőkét képpé teszi. Schönstatt országában úgy van, mint a tőkével. Ezt egy kicsit pontosabban szemügyre vesszük. Kentenich atya a tőkét jelképként használja. Minek a jelképeként? Azoknak az emberek jelképeként, akiket Isten szeret. Mi keresztények nem vagyunk egyedül. Itt vannak a többiek. Ha Isten előtt állunk, nagyon szegények vagyunk, de vannak a többiek, akik kötődnek hozzánk, az egyházban, a misztikus testben. Konkrétan én, Tilmann atya, nem egyedül állok a Jóisten előtt, én szegény vagyok, de vannak ezek a magyarok, és azt mondom a Jóistennek: Itt vannak a

magyarok, ők szeretnek Téged, és Te szereted őket. Az irántad való szeretetük kedvéért segíts nekem. Isten előtt Önökre hivatkozom. Önök az én tőkém. Remélem, hogy szabad. Ezért ebben a harcban gazdag vagyok. Ez Schönstatt titka.

A Szűzanya mondja: Ajándékozatok nekem sok áldozatot és imát, akkor szívesen letelepszem Magyarországon. Egy tőke jön létre. Mi ez? Mindazok az emberek, akik a Szűzanyának ajándékozzák magukat. Azt mondom a Szűzanyának: Hivatkozom a többiekre. A Szűzanyának mondom: Benned bízom. Benned bízom azért, mert a többiek vannak. Ez történik a háziszentélyünkben is. A Szűzanyának ajándékozzuk az áldozatainkat, és azt mondjuk: Gyere hozzánk! Ő azt mondja: Hozzatok buzgón hozzájárulást a kegyelmi tőkébe! Azt is mondjuk, hogy nem vagyunk egyedül. A háziszentélyek kapcsolatban vannak egymással, mint egy nagy háló. Az egyik ház hordozza a másikat. Odaállok a Szűzanya elé, és azt mondom neki: Ha a többieknek szüksége van rá, küldhetsz nekem áldozatot. Ez egy egyetlen nagy tőke. Ezen dolgozunk. A munka abban áll, hogy arra indítjuk a Szűzanyát, hogy tegyen csodát.

Ha Schönstatt üzenetéről beszélünk, akkor az első, amit mondunk a gondviselésbe vetett gyakorlati hit üzenete. Azt mondjuk a Jóistennek: Benned bízom.

A második üzenet a kegyelmi tőke. A Jóisten elvár tőlünk valamit. Azt, hogy tegyünk valamit a kegyelmi tőkéhez. Azt, hogy hordozzuk egymást. Közösségként együtt vagyunk tőke.

Így volt ez a nagy szentek életében is. Kentenich atya a „Himmelwärts” (az „Ég felé”) c. imakönyvében idézi Xavéri Szent Ferencet, aki írja egyik levelében, hogy hajójával viharba került. Nagy veszélyben volt. A nagy veszélyben hivatkozott a rendtársaira, Szent Ignácra, az ebben az időben még élő alapítóra. Jóisten, ezek a jezsuiták szentek, ezért légy szíves segíts. Ezek a jezsuiták kegyelmi tőkéje. Mi azt mondjuk: Ez a mi kegyelmi tőkénk.

Kicsit álmodom arról, hogy ezt a hálót egész konkrétan is fűzzük. Talán készítünk egy kis csekk-kártyát. Legyen egész egyszerű, különben nem működik. Talán csak annyi legyen rajta: Hordozunk. Ha valakinek odaadom, oda tud menni a Szűzanyához, és azt tudja mondani: „Elég volt a szenvedésből. Tilmann atyának adom.” Ez fontos, mert mi modern emberek büszkék vagyunk, és nem akarjuk, hogy a másik hordozza a szenvedésünket. A gyermekség az, hogy nem vagyunk büszkék, hanem leszállunk a trónról, és aláztosak leszünk. Kérjük a másiktól: Légy szíves segíts! Ha valamit adunk a

Szűzanyának, mindenki mindig hordoz. Ha valamit a Szűzanyának ajándékozunk, akkor az egész egyházban is hordozunk mindenkit. De így konkrétan is. Talán csak két szót írunk a csekk-kártyánkra. Egyik oldalra: Hordozlak Téged. A másikra: Számítok Rád. Ez egy csodálatos világ. Ebben a világban sok döntés születik. Rendben van a mi okosságunk, de nem segít sokat. Amikor Kentenich atya börtönben volt, tudta, hogy ez a probléma. Be akarta vezetni a Schönstatt-mozgalmat ebbe a világba. Van ez a világ, ahol mindenkire számíthatunk. Van Isten világa. Ebben a világba belenyúlhatunk, ha imádkozunk egymásért és áldozatot hozunk.

Ha sok áldozatot és imát ajándékoznak a Szűzanyának, le fog köztünk telepedni. És ez a kép helyére talál a szentélyben. Egy központ jön létre, és sok család válik egészségessé. Nagy családmozgalom központja lesz. A Szűzanya a kegyelem csodáit műveli. A szentély körül ott a háziszentélyek hálója. Kentenich atya be akarta vezetni a Schönstatt családot egészen ebbe a mennyei világba. Első nagy lépés ebbe az irányba a Szűzanya megkoronázása. Ez 1939-ben volt. Kentenich atya ezzel válaszolt a nemzeti szocializmus általi fenyegetettségre. Fennállt annak a veszélye, hogy bezárják a szentélyt. A kollégiumot már lefoglalták a hegyen. Mi lesz? Schönstatt azzal válaszolt, hogy a Szűzanyának ajándékozta a koronát. A kegyelmi tőkéhez való hozzájárulások gyarapodtak.

Aztán itt van a kifejezés: a *biankó felhatalmazás*. Ez azt jelenti, hogy csekket írunk alá, és akinek adjuk, az írhatja rá az összeget. Így képzeljük el, hogy egy lapot aláírunk, és a Szűzanya azt írhat rá, amit akar. Eleve mindenre, amit a Jóisten küld, igent mondunk. Ezt jelenti a biankó felhatalmazás. Azt mondjuk: „Istenünk, csinálj, amit akarsz. Rendelkezz egészen velünk.” Jézus ezt a Miatyánkban mondja: Legyen meg a Te akaratom. Ezt mondta az olajfák hegyén, amikor a szeme előtt volt a halál. Ez a legnagyobb, amit egy ember a Jóistennek mondhat.

Itt van egy probléma. Ellenszenves a kereszt és a szenvedés. Ha Isten keresztet akar küldeni, akkor azt mondjuk: Nem. Azután kezdünk el gondolkodni. Van az, hogy az emberek a Jóistent nagyon szeretik. Ezt saját magunknál is érezzük. Létrejön az a kívánság, hogy amit a Jóisten akar, azt teljesen elfogadjuk: Azt akarom csak, hogy amit a Jóisten akar, az történjék. Képzeljük el, hogy a Schönstatt Családmozgalomban csak a Jóisten akarata történik. Ennél nagyobbat nem lehet elgondolni. Akkor a szentek közössége vagyunk. Van egy nehézség: Nemet mondunk, mielőtt elkezdenénk gondolkodni. Néha keletkezik bennünk vágyódás. Ez a következő szavakat mond-

ja: Jóisten küldjél nekem mindent, ami megtisztítja a szívem, hogy mindig elfogadjam, amit akarsz. Ez annak az embernek a vágya, aki szeret. Ennek a nagy szeretetnek meg kell lennie, különben nem érti meg az ember. Kentenich atya akkortájt Szent Ágostonnál egy kifejezést fedezett fel. Szent Ágoston írja egyik barátjának: „Beírtalak a szívembe. Beírtam magam a Te szívedbe.” Ennek a folyamatnak a latin megnevezése az *inscriptio*. Kentenich atya ebből levezetett egy életfolyamatot. Beírjuk a nevünket a Szűzanya szívébe, és ő pedig az övét a miénkbe. Egy mély szeretetteljes közösség jön létre. Ehhez kötődik az a vágyódásunk, hogy tisztuljon meg a szívünk. Nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy a legnagyobb, hogy Isten akaratára igen-t mondjunk. Viszont van egy eleve negatív beállítottság a kereszttel, a szenvedéssel szemben, ezért vágyunk arra, hogy tisztuljon meg a szívünk. Ezért csinálunk *inscriptiót*. Beírjuk magunkat a Szűzanya szívébe. Küldd azt a keresztet és szenvedést is, amit számomra a Jóisten betervezett. Figyelembe vesszük azt a tervet, amit a Jóisten nekünk készített. Ebben a tervben természetesen szerepel a kereszt és a szenvedés is. Ez így van a pogányoknál is. Azt mondjuk, ha ebben a tervben ott van a kereszt és szenvedés, akkor küldd. Ahelyett, hogy azt mondanánk: igen, azt mondjuk: kérem szépen. Másképpen válaszolunk a Jóisten tervére. Ha az igenünk utólagos: Legyen meg a Te akaratod, akkor már nemet mondtunk, mielőtt elkezdtünk volna gondolkodni. De ha azt mondjuk: Kérem szépen, szeretlek, adj mindent, ami segít, hogy tiszta legyen a szívem. Ha ekkor teljesíti a tervét, akkor mondjuk: Hát igen, itt van, vártam, kicsit kemény, a többiek is segíteni fognak. De könnyebb akkor befogadni.

Ezekben a nehéz időkben meg akarta nyerni a papokat, hogy kapcsolódjanak be ebbe. Azt akarta, hogy a Schönstatt-mozgalom egészen a természetfölötti világban éljen. A papok nem akarták a biankó felhatalmazást, *inscriptiót*, mert veszélyes volt az élet. Többen a koncentrációs táborban is voltak. Kentenich atyának nagyon nehéz volt, mert tudta, ha nem sikerül a mozgalom vezetőinek ebből a lelkületből élniük, akkor Schönstatt nem tudja betölteni feladatát az egyházban.

A valóságos, igazi döntés ezen a területen történik. Ez mindenre áll, ami az egyházban van. Nem a lélektan, a pedagógia kérdése, hanem a szentség és az önátadásé. Annak a kérdése, hogy egygyé válunk az Üdvözítővel.

Kentenich atya börtönben volt. Az orvos megvizsgálja, alkalmas-e, hogy a koncentrációs táborba kerüljön, és megállapítja, hogy igen. A Mária-nővérek elérték, hogy ugyanaz az orvos hajlandó volt arra, hogy még egyszer

megvizsgálja, és a táborra alkalmatlannak nyilvánítsa. Ez nem jelenti biztonsággal azt, hogy megmenekül a tábortól. A nemzetiszocialisták gonoszok voltak, de esély lett volna rá. Kentenich atya megkapta a hírt. Sajátos döntést hozott. Azt mondta: Nem fogok beteget jelenteni. Ez volt a feltétele, hogy legyen oka az orvosnak újra megvizsgálnia. A kegyelmi tőke által akarok szabaddá válni. Azt írta: A papjaink vegyék komolyan az inscriptiót. Ez fontos volt számára. Ez volt számára Schönstatt történetében a legfontosabb esemény. Kentenich atya kockáztatta a biztos halált, de az volt a meggyőződése, hogy a mozgalom ki tudja hozni a rabságból. Itt ez a világ reális világgá lesz, ha azt mondjuk: Hordozzuk egymást. Kentenich atya ebben a helyzetben az életét tette attól függővé, hogy a mozgalom hordozza. Később ezt az eseményt a Schönstatt-történelem tengelyének nevezte. Ennek a döntésnek a napja 1942. január 20-a volt. Számunkra ez azt jelenti, hogy a mi életünkben is van ez a január 20-a. Olyan helyzet, amit nem egy természetes megfontolás hordoz, hanem amikor mindent a Szűzanyától várunk el, és a többiek áldozataitól és imáitól. Ez lehetséges amikor családnapokat tartok. Egészen gyámoltalannak érzem magam, megteszem, amit tudok, de tudom, hogy csak egy a fontos, amin minden eldől, az, hogy egészen a Szűzanyának ajándékozom magam. Hivatkozom a többiekre. Azt mondom: Szűzanya, tekints a többiekre, és tégy csodát a hallgatók szívében.

Vannak helyzetek, amikor már semmit nem tudunk csinálni, amikor már csak egy csoda viszi tovább a dolgokat, amikor már egészen a természetfeletti világban élünk. Egy egészen új értelemben mondjuk: Benned bízom. Nagy nyugalom jön létre akkor. Tekintsék a családmozgalmunk célját. Amit mi akarunk, az lehetetlen, ha meggondolják, hogy a házasságok és családok egyre inkább felbomlanak, tönkremennek. Nem tudjuk még meddig megy így. Minden 3. házasság tönkremegy. Ma nem élettársa van egy embernek, hanem életszakasztársa. Ha az ember realista, akkor azt kell mondania, hogy a feladatunkat akkor tudjuk csak megoldani, ha csoda történik. A víz borrrá változása ehhez képest apróság. A kenyérszaporítás is apróság. Hisszük, hogy a Szűzanya letelepedik a szentélyben, és a nagy csoda szentélye lesz. Mi egy nagy szeretet emberei leszünk. Egyszerűen odaajándékozunk magunkat. A Szűzanya látja a biankó felhatalmazást és az inscriptiót, és csoda történik. Ez a mi január 20-ánk. De ez a csoda meg fog történni. Ez a csoda mindennap megtörténik közöttünk.

1942. január 20-a a Schönstatt-történelem tengelye. Az alapító ebben a konkrét szituációban úgy döntött, hogy kizárólag az isteni erőkre, a Szentlé-

lekre és a Szűzanyára számít. A házasságunkban is lehet ilyen. Gyakran vagyunk olyan helyzetben, hogy azt mondhatjuk: Ami tennivaló van, azt megtettük. Nem tudunk többet tenni, de csodára számíthatunk. Ebben az esetben a Benned bízom új hang. Azt jelenti, hogy most csak a Jóisten tud segíteni. Ez mindig lehetséges. Pl. a házastársi közösségünkben van egy nehézség, és nem találjuk meg egymást. Mit csinálunk? Újra megkötjük a szeretetszövetiséget, és mondjuk: Édesanyánk, kérünk szépen, nézd meg a kegyelmi tőkét, a többiekét, akik mindennap feláldozzák magukat nagy szeretetben, és segíts. Mint egy földöntúli világban. Onnan erőt is kapunk. A természetes erőkkel nem nagyon számolhatunk. Különösen akkor áll ez, amikor előadóként ténykedünk. Pl. amikor én, Tilmann atya beszélek, azt lehet hinni, hogy lesznek csodák. Hát, biztos, én hiszem, és harcolok a szívemben, hogy higgyek. De nem tudom azt csinálni, hogy Önök is elhiggyék. Tudok egy levelet írni, de azt nem, hogy elhiggyék. Ez a Szentlélek, és ez számomra nagyon csodálatos. Egyszer írtam ezt a kilencedet: A családok atyja. Ez igazán nem nehéz. Egy családnapiak nehezebbek. Akkor is, ha a magyarok normális körülmények között felüdülést jelentenek. De ez a kilenced nem volt probléma. Mindjárt tudtam, mit akarok mondani. Fogtam a diktafonomat, elmentem az erdőbe, és néhány óra múlva készen voltam. Eközben láttam egy nyuszt. És diktáltam a szalagra, nővér, itt ül egy nyuszi. Örültem, beszéltem a fákról, az erdőről, a nyuszikról. Visszatértem. 8-10 órát dolgoztam az erdőben. Németországban 30 000 példányban, és néhány más nyelven, magyarul is, megjelent. Újra és újra mesélik, hogy ez hogy hat ki. Barátaim, ez nem Tilmann atya, hanem a Szentlélek, vagy Kentenich atya karizmája. Az okos emberek mindig egy kicsit veszélyesek.

Nagyon fontos, hogy egy ilyen döntést meg is hozzunk. Felvesszük a kapcsolatot Kentenich atyával. Kiválasztjuk atyánknak. Elvégezzük az inscriptiónkat, a január 20-ánkat. Azt mondjuk: Szűzanya, küldhetsz keresztet és szenvedést! Igen, ha ez a Mennyei Atya tervében benne van, akkor küldd el! Ami Istentől jön, az mindig jó. Új biztonságot nyerünk. Ezt a biztonságot Kentenich atyával érezhetjük. Egyszer beszéltem vele január 20-áról. Egész más volt, mint különben lenni szokott. Az volt az érzésem, hogy a lelkében ez egy ösközet. Elmagyarázta, hogy január 20-ából nagy biztonság keletkezett.

Egészen odaajándékozunk magunkat, és a Szűzanya meg fogja magát dicsőíteni. Látják, ezt mi is megtehetjük. Mindent elengedünk, a Szűzanyának

ajándékozunk magunkat, és a Szűzanya megdicsőíti magát. A csodák lehetőségek.

Ez érvényes számunkra, mint házaspár számára, érvényes a gyermekeinkre nézve és az apostolkodásunkra is. Nagy vágyam van, hogy szent családot kapjunk ajándékba. Egy igazi szent családot, szent házaspárt. Rómában a pápa mondja az egész egyháznak: Ez a házaspár egy szent házaspár. Szép lenne, ugye? Az egész egyház felénk fordulna. A pápa azt mondaná: Isten ezen a házaspáron keresztül szól az egész egyháznak.

Csodák lehetségesek a gyermekeinknél is. Számolnunk kell azzal, hogy hitünket és bizalmunkat nagy próbatételek fogják érni, hogy valóban egy hősies bizalom legyen. Olyan, ami talán évtizedeken keresztül le lesz terhelve. Pl. 45 évesek, és egyik gyermekük rossz úton jár. A gyermek akkor 22 éves. 30 év múlva Önök 75 évesek lesznek, a gyermek 52, és még mindig a rossz úton jár. Akkor a bizalom egy hősies bizalom lesz. Nem kell félnünk. Január 20-ának ez a nagy üzenete: Ha egészen odaajándékozunk magunkat, akkor a Szűzanya dönti el a többit. Átvesszi a felelősséget. Mivel a mai világ olyan kevésbé hisz, ezért a Benned bízom egy hősies bizalmat jelent vagy a hit vértanúságát.

Egyszer egy lehetetlent lehetségesnek tartani, az nem művészet. Pl. Egyszer Kánában azt mondani: Nincs boruk. De azt végigkísérni, hogy egy gyermek hogy megy tönkre... A Szűzanya látta, mit csinál Jézus, és nem volt boldog. És hinni, hogy Isten kezében tartja őt. A kereszttel állni, és azt mondani, hogy a Mennyei Atya meg fogja magát dicsőíteni, ez a hit vértanúsága. Ezt az utat járta a Szűzanya. Magával visz minket is. A családmozgalomnak szüksége van olyan emberekre, akik a hit vértanúságát megélik. Az isteni vezetésnek ezeket a jeleit látom, azért beszélek erről. Ezt belsőleg végig kell harcolniuk, amilyen jól csak meg tudják ezt tenni. Ez a bizalom vértanúsága lehet. Ha egyszer megfigyelik, a Jóisten nem tartja magát semmilyen programhoz.

Vannak olyan emberek, akik megbetegsznek, és életre szólóan hordozzák betegségüket. Nem voltak itt családnapokon, és nem tanulták, hogyan hordozzák. Meg kell mondanunk az embereknek, hogy ez mit jelent. Odaadni magát a szeretetszövetségben a másik emberért, hogy nagy legyen a kegyelmi tőke. Bízunk, hogy a Jóisten kezében tart mindent. Ne féljenek, nem kell félni. Ha egyszer komoly lesz a helyzet, és a szenvedésben elfáradnak, nagyon szép, hogy mi keresztények hordozzuk egymást a Jóisten előtt.

1949. MÁJUS 31.

A kegyelmi tőke, kegyelmi közösség Kentenich atya számára nagy biztonság volt. Schönstatt most az egész vonalon győzni fog! — mondta. Kiterjesztette nemzetközi méretekre. Külföldön mindenfelé Schönstatt-központokat és szentélyeket építettek. Elterjesztette a kis imakönyvet, ami Dachauban a koncentrációs táborban jött létre, az Ég felé-t. Schönstattot bemutatta a püspököknek. Az utóbbi különösen nehéz volt, mert a püspököknek az volt a gondjuk, hogy Kentenich atya túl hatalmas. Lelki hatalma van. A harmincas években minden évben kb. 2 000 pap járt nála lelki gyakorlaton. Hány pap van mostanság Magyarországon? Kb. 3-4 000. Mindenki beszélt vele. Egy héten kb. 100 beszélgetést folytatott. 2 órát aludt. Azt mondta: „Aludtam akkor, amikor az előadást tartottam. Ez nem olyan nehéz, mint egy beszélgetés. Ott a másik alakítja a témát. Amikor előadást tartok, tudom, mit akarok mondani, és akkor lehet aludni.” Mindennap 2 órát aludt. Vérekes volt a szeme. Azt mondták neki, hogy ez már veszélyes. Akkor aludt egy kicsit.

Megalapította a nővéreket. Nagyon szép és mély kapcsolat volt köztük. A gyermek és apa közötti kapcsolat volt. A dachauai idő után a nővérek közössége egyszerűen túl nagy volt. Az egész közösségben tudatosította ezt a kapcsolatot. Tudatosította, hogy nem csak alapító, hanem atya is. Ez nagyon segített, a közösségben belső egység volt, mert mondhatták, hogy van egy közös atyánk. Ez erős volt. Ettől félték a püspökök. Kentenich atya hatalmas volt. Azt akarta, hogy a püspökök küldjenek egy tanulmányozó bizottságot. Többször is tanácskoztak Schönstattról, de addig nem akartak semmit tenni, amíg az alapító Dachauban volt. Az volt a véleményük, hogy Kentenich atya túl hatalmas.

Kentenich atya számára fontos volt, hogy „hatalmas”. De nem a hatalom miatt, hanem a belső kapcsolat miatt. Mert azt mondta: Ha az egyház a jövőbe akar menni, ez nem sikerülhet, ha csak intézmény marad. Nem fogja túlélni a jövőt. Ez csak akkor megy, ha organizmus, szervezet lesz. Pl. ha a plébános a hívei atyja, és úgy vannak kapcsolatban vele, mint gyermek az atyjával, ha a püspök az egyházmegyéje atyja, akkor Istent, mint Atyát át tudják élni. Mint a családban, ahol a gyermekek az apát és az anyát szeretik, és belsőleg kapcsolatban vannak velük. Ahogy a gyermek átéli apját és anyját, úgy éli át a gyermek Istent. Ha egy gyermek egy jó apát és anyát élt át,

akkor mindegy, mit hall a szomszédban. Isten erős és jó Atya. Ha a gyermek egy rossz apát élt át, akinek soha sem volt ideje rá, akkor azt hiszi egész életében, hogy Isten nem hallja. Ha a gyermek olyan anyát él meg, aki mindig szidta az apát, akkor a gyermek nem tud helyesen Istenre gondolni, mert a tekintély képét szétrombolták.

Kentenich atya látta, hogy az egyház jövője a lelki folyamatokban van. Ezt át is élte a nővéreknél. Sokan benne újból egy atyát éltek meg. Otthon az apjuk talán túlzottan szigorú volt, és a fiatal nővér állandóan félt Istentől. Kentenich atyában még egyszer átélt egy atyát, még egyszer átélte Istent. Kentenich atya látta azt, amitől a püspökök féltek. Ez az egyház jövője.

Volt egy esemény, ami nem volt tervbe véve. Kentenich atya a püspökök vizsgáló bizottságát akarta. A segédpüspök jó barátja volt. Néhány nővér vádat emelt. Közöttük volt a az egykori generális nővér, aki lelki sérült, hisztérikus volt és néhány más nővér. Minden közösségben vannak ilyenek. Ez normális. Minden cégnél is. Minden kórházban is. Mindenütt vannak olyanok, és azt gondolják, hogy a legnagyobbaknak kellene lenniük, de nem azok. Mérgesek, ha nem így van. Nem tudják megérteni. „A világ igazságtalan.” Ez normális jelenség. Ha egy nagyobb szociális képződmény mentes egy ilyentől, az csoda. A Mária-nővérek nem voltak mentesek. Kicsit Kentenich atya is hibás volt. Mint nevelő zseniális volt. Egész rendkívüli dolgokat tudott csinálni. Lelki problémákat meg tudott oldani, amit más nem. Sok mindent kockáztatott. Sok fiatal felvett a nővéreknél. Olyanokat is, akiket egy értelmes ember kihagyott volna. (Amikor visszajött Milwaukeeből, bocsánatot kért a vezetőségtől, hogy olyan sok nehéz esetet fogadott a közösségbe.) Vádat emeltek ellene.

A vizsgálóbizottság helyett egy vizitáció következett. Ez nem veszélyes. A plébániákon minden 5 évben van ilyen. Ugyanez a segédpüspök jött. Ezek a nővérek továbbra is vádat emeltek.

Ugyanarra az időszakra esik, amikor Kentenich atyában atyát láttak. Ez a püspök észrevett valamit, amitől félt. Kentenich atya a középpontban áll. Amitől a püspökök féltek, az még sokkal rosszabb volt. Ezt még tematizálták is. Azt mondják: Ő a mi atyánk, ez rossz volt. Amit már előtte terveztek, azt keresztülvitték. Ez a férfi veszélyes. El kell mennie. Ez volt mindig a megoldás. Veszélyes az egyházra.

A vizitátor beszámolója szerint nagyon szép minden, jók, mélyek és valóságosak a nővérek, de felmerül az emberhez való kötődés veszélye. Ez a tö-

megemberség magasabb szinten. Csak azt csinálják, amit Kentenich atya mond. Amikor Kentenich atya elolvasta, megérezett valamit.

Az évek során megtapasztalt egy olyan lelki beállítódást, ami aggasztó volt számára. Mi volt ez? A gondolkodás bizonyos módja. Olyan, mint egy fal. Sokan voltak pl., akik Istent mindenek felett szeretni akarták. A Szűzanyát nem tudták szeretni. Azt mondták, ha szeretjük a Szűzanyát, az Istent megillető szeretet elveszik. Olyan gondolkodásmód volt, ami csodaszép eszméket teremtett, de senki nem kérdezte, hogy mit jelent a gyakorlati élet számára. Olyan gondolkodásmód volt, ami nem tudta elképzelni, hogy egy emberben fel lehet fedezni az Istent. Ezt a gondolkodást Kentenich atya mechanisztikus gondolkodásnak nevezte. Érezte, hogy ez nagy akadályt jelent az egyház megújulása számára, mert döntően fontos, hogy a dolgokat áttetszővé tegyük. Fontos, hogy a dolgok mögött felfedezzük Istent.

Hogy egy példát mondjak: Tübingenben teológiát tanultam. Ez Németországban az egyik leghíresebb hely, a teológiát illetően. Egy szót sem hallottam a gondviselésbe vetett gyakorlati hitről. Ez nem fordult elő. Istent a Szentírásban, a hivatalos egyházban, a zsinati szövegekben, talán a prédikációkban lehetett hallani. De Istent a házastárs szívében látni, a házastárs gyengédsége mögött Istent látni, vagy nem is beszélve egy előljáróról, vagy egy új autó vagy egy karácsonyi ajándék mögött a Jóistent látni, érezni, megtalálni, ezt nem mondhatták. Amit csinálunk, a mindennapi szentséget elnyerni, hogy mindenkor és mindenhol megtaláljuk a jó Atyánkat, ezt soha nem hallottuk. Ezt eredményezte a mechanisztikus gondolkodás.

Amikor Kentenich atya látta a vizitátor levelét, azt mondta: Most harcolni kell. Több száz oldalnyi levelet írt. Írt az engedelmességről. Ha egy emberi tekintélynek engedelmeskedem, ezzel Istennek engedelmeskedem. A gyermekségről is írt. Ezek semmit sem használtak. A tervet már elkészítették, hogy el kell távolítaniuk. A szent Officiumnál Schönstatt ellen vádat emeltek, és Kentenich atyát száműzetésbe küldték. 14 évig Milwaukeeban volt. Nehéz idő volt. Az egyház a mechanisztikus gondolkodásmódot még nem rendezte le. Ma is jelentkezik különböző módokon, és ez feladatot jelent számunkra. A mechanisztikus gondolkodással összefüggő harcot nem elméletben, hanem a gyakorlatban kell megvívunk. Családot alapítunk, háziszentélyeket. Éljük a hit és a gyakorlati élet közötti kapcsolatot.

VI. Pál pápa 14 év után rehabilitálta Kentenich atyát. II. János Pál pápa már sok beszédet tartott róla. Kentenich atya 100. születésnapja alkalmából

egy órán keresztül beszélt róla. Azt mondta a jelenlevő schöntattiaknak, hogy mindnyájan részesülnek alapítójuk karizmájában.

Ezzel fejezzük be most elmélkedésünket. Azt gondolja a pápa, hogy részt veszünk Kentenich atya karizmájában. Ez a beszéd kis szentté avatást jelent. Ez a beszéd az általános műveltséghez hozzá tartozik. Kérem, olvassák el. Nagyon jó beszéd (lásd Családi élet 199. oldal).

A szellemiség az egyházban ugyanaz, mint korábban volt. Német területen nagyon sokaknak nehezére esik a teremtményeket áttetszővé tenni. Mivel a német szellemiség nagyon erős, és az egyházban vezető szerepet játszik, így más országban is érvényesül ez a gondolkodás.

Mi magyarok természetünkénél fogva másképp gondolkodunk. Amikor a szellemünk megmozdul, nem kezdünk el mindjárt reflektálni és gondolkodni, hanem kapcsolatot keresünk. Ha egy dologgal kapcsolatot keresünk, egyre világosabb lesz. Elkezdjük megérteni. Vagyis nálunk a szeretés a gondolkodás előtt van. A gondolkodás annak a megvilágosodása, amit szeretnénk. Ezért alig tudjuk a magyaroknak megmagyarázni, mi a mechanikus gondolkodás. A magyarok meg sem értik. A magyarok organikusán gondolkodnak. Nem mondhatom egy magyarnak azt, hogy ha apádat szereted, megakadályozod az Isten iránti szeretetedet. Nem tudom megmagyarázni, hogy ha Máriát szereted, ezzel akadályozod a Krisztus iránti szeretetedet. Nem érti meg. Tübingenben ezt állandóan hallottam. Nekünk megadatott a szeres gondolkodás karizmája. Érdekes lenne megkérdezni, akik teológiát tanultak, hogy Magyarországon hogy néz ez ki.

Ezzel az egész világhoz kapcsolódik az a levél, amit Kentenich atya válaszként írt Bellavistából a vizitációs szerveknek. Ez 1949. május 31-én volt. Ez fontos eseménye volt Schönstatt történetének.

MIATYÁNK

A következő évet Istennek, az Atyánknak szenteljük. A szentatya erre ösztönöz bennünket. Idáig felkészültünk erre. A Krisztus évben újólág felfedeztük, hogy Krisztus a szívünkben lakik. A Szentlélek évében a Szentlélek jutott újólág a tudatunkba. Az isteni erő, amely mozgat minket arra, hogy testvéreinket szeressük, az Atya akaratába belemenjünk. Az isteni fény, ami az életünk egészét ebben a fényben engedi látni.

Most a következő évben Istennek, az Atyánknak szenteljük magunkat. Ezt a Miatyánkhoz kapcsolódóan tesszük meg. Ebben bontakoztatta ki Jézus Atyjához fűződő kapcsolatát.

Két nagy gondolati lépést figyelünk meg. Az első azt mondja: Isten a mi Atyánk, és közel van hozzánk. Isten életünk minden részletével törődik. A második gondolati lépés: Isten kimondhatatlanul hatalmas.

Ő a mi Atyánk.

Némely emberben manapság az Atya szó kétértelműen hangzik. Rossz apaélményük volt. Az iskolában vagy a cégnél a tekintélyt rosszul élték meg. Talán a tekintély hordozóiban csalódnuk is kellett. Most nem akarják Istent Atyának nevezni. Ha egy kicsit mélyebbre tekintünk, felfedezzük, hogy a csalódás éppen a vágyódásról beszél. Nem csalódnunk, ha nincs bennünk elvárás. Ezért a fájdalom, amit az atya szó létrehoz, annak a jele, hogy vágyódnunk a nagy, jó Atya után. Ami minket ettől az Atyától elválaszt, a bűn. Ez a családban élő apánál is így van. Ahol az apa szigorú, ott a gyermek bűnösnek érzi magát, és ez a bűn elválaszt.

Van egy híd Istenhez, az Atyánkhöz. Ez pedig Urunk Jézus Krisztus. Odaajándékozta magát az Atyjának a Golgotán. Jézus halálos szenvedése miatt Isten újra jóban van velünk. A keresztségben ezt a Jézust befogadtuk a szívünkbe, eggyé váltunk vele. Jézus Krisztus lelke bennünk van. Krisztusban állunk Isten Atyánk előtt. Nem a mi érdemeink miatt, hanem azért, mert Jézus Krisztus bennünk van, ezért tarthatjuk magunkat Isten gyermekeinek. Ez nem csak ránk vonatkozóan érvényes, hanem a házastársunkra, férjünkre és feleségünkre is. Így fordulunk oda Istenünkhöz, megnézzük a házastársunkat. Azt mondjuk a Jóistennek: Te az ő Atyja vagy. Ő a Te gyermeked. Látjuk azt a mély bensőséges kapcsolatot, ami az Atya és a házastársunk kö-

zött van. Elidőzünk ennél. Talán, ha este 10 percig együtt ülünk, elképzeljük, hogy Isten nézi a társunkat, és Ő az Atyja. Megnézzük a társunkat, és azt mondjuk neki: Te a gyermeke vagy.

A pillantásunk tovább vándorol. Elképzeljük az egyik gyermekünket. Itt is azt mondhatjuk: Te az apja vagy. Az apa odafordul a gyermekhez. A gyermek fontos neki. Hordozza ezt a gyermeket. Életéről terve van. Ezt a tervet minden egyes mozzanatában végig viszi. A gyermek jelent valamit az Istennek. Ő az apja. Most nézzük meg egymást. Megnézzük magunkat mint házastársakat, és megállapítjuk, hogy Isten a mi Atyánk. Bizonyos oldódás jön létre. Némely lelki dráma megoldódik. Isten a mi Atyánk megnéz minket, és mosolyog. Tudjuk, hogy a gyermekei vagyunk, szeretett gyermekei. Egymásnak gondolt ki bennünket. Amikor az egyik házastársat kigondolta, már a másik is ott volt a szeme előtt. Néha azt szeretnénk mondani: Jóisten, mit gondoltál eközben? Isten mosolyog. Azt mondja: Nagyobb vagyok, mint Te. Hozzáfüzi: Ki fogod bírni. Semmi sem hiábavaló mindabból, amit a társadból felfedezel. Ha ketten a társunkkal odafordulunk, és azt mondjuk: Az Atyánk vagy, nagy nyugalom költözik a szívünkbe. Már nem vesszük magunkat olyan fontosnak. A társunk hibáit sem vesszük olyan fontosnak. Azt mondjuk: Te tudod, hogy ez mire jó.

Ez a nagy Isten közöttünk lakik. A Miatyánkban azt mondja Jézus: Te, *aki a mennyekben vagy*. Tehát Isten a mennyekben lakik. A szót meg is lehet fordítani. Ahol Isten lakik, ott a mennyország. A szentatya átvette Keresztes Szent Jánostól ezt a gondolatot: A mennyország a szívünkben van, mert Isten ott lakik. A szívünk a nagy Isten szentélye, mert ott lakik, ott imádkozhatjuk Őt. Elcsendesedünk, és keressük Istent a saját szívünkben, mert egyek vagyunk Krisztussal, eltelve a Szentlélekkel.

Isten a feleségem, férjem szívében lakik. Ott van a mennyország. A mennyország nem függ a falak milyenségétől. Nem fontos, hogy a falak díszesek, vagy szépek. Ez már a betlehemi istállóban is így volt. Ott volt a mennyország, mert ott lakott az Isten Fia. Az Atya a házastárs szívében lakik, ahol imádkozhatom. Ha naponta 10 percig egymásnál ülünk, imádkozhatjuk Istent a társunk szívében. Ha odafordulunk egymáshoz, egységet képezünk. Ha egészen egymásnak ajándékozunk magunkat, az Úr ott van közöttünk. Azt mondjuk: A házasság szentség, az Úr jelenlétének a jele és az emberek közti jelenlétének. Ennek a jelenlétnek különleges minősége van. Az Úr szereti az egyházat. Egyszer és mindenkorra. Történjen bármi, az Úr szereti őt. Vele együtt mondjuk mi is ezt a szót. Az Úr egyházhoz való viszonya leké-

peződik a házasságunkban. Végérvényesen egymásnak ajándékoztuk magunkat, a házasságunk felbonthatatlan. Így Krisztus egyházhoz való viszonyának mása vagyunk. Közöttünk lakik. A házasság a mennyország. Ott lakik az Úr, és miatta a Mennyei Atya. Ha csendben egymásnál vagyunk, a köztünk levő Urat imádkozhatjuk.

Az egyházban még nincs jámborsági formája ennek, ami a házasság szentségében jelenlevő Úrhoz méltó. Itt az ideje, hogy elkezdjük. A kör tágul. Az Úr közöttünk lakik. Különösen akkor van jelen, amikor szeretetben egymásnak ajándékozzuk magunkat. Ez különösen ott érvényes, ahol a házastársi szeretet jeleit ajándékozzuk egymásnak. Ez ott is érvényes, ahol a házastársi szeretetünk gyümölcse a gyermekünk közöttünk van. Ott érvényes, ahol az összes gyermekünkkel együtt vagyunk. Az Úr azt mondja: Ahol ketten vagy hárman együtt vannak az én nevemben, közöttük vagyok (Mt 8,20). Ezzel világos fény hull a családjunkra. Az Úr ott lakik köztünk. Ha Istennek azt mondjuk: Apa, akkor ez az apa nagyon közel van hozzánk. Isten a mennyben lakik. A mennyország ott van, ahol az Isten lakik. Isten a családjunkban lakik.

A nagy Isten

Jézussal azt imádkozzuk: *Szenteltessék meg a Te neved.* Isten mindig nagyobb. Ezt értjük az alatt, amikor azt mondjuk: *Szenteltessék meg a Te neved.*

Sok minden van, ami benyomást tesz ránk manapság. Sok minden van, ami szeretne benyomást tenni ránk. A szemünk előtt vannak a gazdasági nagyhatalmak. Olyan cégek ezek, melyek az egész világot átfogják. Tudatában vannak a hatalmuknak, és használják is. Felbukkannak törekvések is, hogy világhatalommá lépjenek elő. Ez általában félresikerül, de kifejezi az emberben levő vágyat a határtalan hatalom után.

Ez a vágy érthető, mert létezik ez a határtalan hatalom. Ez Isten hatalma. Az Ő neve nagyobb. Hatalma félelmetes és egyúttal lenyűgöző is. Van benne olyan valami, ami vonzó. Keressük a közelségét. Érezzük, hogy közelében boldogok leszünk. A félelemkeltő hatalom és a lenyűgöző vonzóerő közötti kapcsolatot nevezzük szentnek. Azt mondjuk: Isten, szent vagy.

Ezzel megkapja a házasságunk az irányát. Isten nagyobb és lenyűgöző.

Isten nagyobb. Ezáltal sok minden feloldódik. Az istenellenes erők játékához tartozik, hogy nagynak mutatják magukat. A diktátoroknak ez a stílusa. Vagy a felfuvalkodott emberi bölcsesség stílusa, amely fölényesen és megfontoltan viselkedik. Jóságosnak és bölcsnek mutatkozik, de alapvetően

mégsincs mit nyújtania, ami maradandó. Az emberi bölcsességnek ebben a korában élünk. Olyan bölcsesség, ami egyre inkább nyomorúságnak bizonyul. Az emberség templomának nagy repedései vannak. Isten nagyobb.

Egymás mellett állunk, és látjuk: Isten nagyobb. Ezáltal sok minden, amit nagygnak tartunk, kicsivé válik. Abbahagyjuk a saját magunk körüli keringést, azt, hogy fontosnak tartjuk magunkat.

Ez az Isten lenyűgöző. Mi Érte vagyunk. Mi ketten azért vagyunk, hogy ezt a nagy Istent szeressük. Ő az életünk értelme. Ránézünk, és bennünk a félelem és az öröm érzése jelentkezik, a tisztelet érzése. Egész csendes boldogság. Érte vagyunk, miatta.

Az a kívánság van bennünk, hogy uralkodjon közöttünk. Azt szeretnénk, hogy az országa jöjjön létre nálunk. Azt szeretnénk, hogy az akarata teljesüljön nálunk. Mi magunk szent térség akarunk lenni, amelyben Isten lakik, uralkodik, amely által Isten működik, az embereknek ajándékozva szeretetét.

Jöjjön el a Te országod

Voltak olyan időszakok, amikor az emberiségnek bizonyos nyugalma volt. Sok évtizeden keresztül olyan királyok, császárok uralkodtak, akik az embereknek békét ajándékoztak.

Létezik olyan uralkodás, ami az egész országot átfogja és hordozza. Egy ilyen uralkodást elsősorban nem előírásokban érzékelünk, hanem sokkal inkább mindenütt jelen valónak. Annak a tudata, hogy erős uralkodás van, biztonságot és békét ad a népnek. A népek között nagy vágy él olyan uralkodásra, amely az igazságot és az igazságosságot hagyja érvényesülni.

Jézus egy eljövendő uralomról, Isten biromáról beszél. Az igazság, az igazságosság és a szeretet országáról beszél. Olyan uralomról, ami az egész emberiséget irányítja és áthatja. Isten uralma minden embernek megadja a maga helyét, és mindenkinek biztosítja, amire szüksége van. Ez az igazságosság és az igazság uralma. Ami hazug és hamis és felfuvalkodott az eltűnik, és az igazságosság uralkodik. A szeretet uralma ez. Az emberek nem követelik kietartóan jogukat, nem tartanak igényt arra, hogy bebizonyítsák, hogy a másiknak nincs igaza. Az emberek örülnek egymásnak, és kapcsolatba lépnek egymással. A szeretet közösségét képezik.

Vágyódás él bennünk, hogy a szeretet birodalma a családunkból jöjjön. Az a vágyunk, hogy nálunk mindenki megkapja azt, ami jár neki, hogy igazság uralkodjon, ne csapjuk be egymást. Ne legyen ámitás, csalás, intrika. Vágy él bennünk, hogy a családunk a szeretet kis birodalma legyen, hogy

mintegy a levegőben legyen az egymás iránti jóakarát. Egy olyan jóakarát, amit az egyik és másik is újra kifejezésre juttat úgy, hogy újra mondja: Jó, hogy vagy nekünk. Jóakarát, ami konkrét tettekben is megnyilvánul. Úgy, hogy az egyik a másiknak ne csak jót akarjon, hanem jót is tegyen.

Legyen meg a Te akarátod

A nagy Isten odafordul hozzánk. Belenyúl a teremtésébe. Vezet bennünket, terve van. Fel lehet ismerni a tervét a viszonyokból. Isten szól hozzánk az embereken keresztül, akik közel vannak hozzánk, a házastársunkon keresztül. Szól azáltal, amire a házastársunknak szüksége van. A házastárs mögött Istent látjuk. Isten azt mondja: Szükségem van Rád, érte. Odafordulunk a társunkhoz. Az Isten akarata a mi tettünk lesz. Isten szent akarata, amit felfedezünk a mögött, amire a társunknak szüksége van, arra indít minket, hogy a társunknak a szeretet, a törődés egy tettét ajándékozzuk.

Felfedezzük Isten akarátát a körülmények mögött. Isten szól a viszonyok által. Azt mondja nekünk: Szükségem van Rád. Ez nagyon egyszerű. Istent felfedezzük a viszonyok mögött, szeretettel beszélünk Vele, és az akarátát tesszük. Isten akarata az életünk normája lesz. Ez a keresztény életstílus. Konkrétan és egész egyszerűen Isten akarátát tenni.

Isten mindkettőnkhez is szól. Mindkettőnket megszólít. Közösen megpróbáljuk kitalálni, mit mond nekünk. Ez egy kicsit szokatlan, de tény. Isten mindkettőnket együtt megszólít. Kettesben kérdezzük: Mit akar tőlünk? Egész konkrét dolgokat találunk. Azt akarja, hogy a lakásunkat szépen alakítsuk. Hogy a házunk a gyermekeinknek és nekünk is elrejtettséget, otthonosságot adjon. Megállapítjuk, hogy itt hiányzik egy szőnyeg. Megállapítjuk, hogy Isten azt akarja, hogy vásároljunk egy szőnyeget. Isten akarata mindig konkrét lesz.

Jó, ha mi mint férj és feleség időt szakítunk egymás számára. Megállapítjuk, ha naponta 10 percig együtt ülünk, az jót tesz nekünk. Megtapasztalásunk kimond valamit Isten akarátáról. Isten azt mondja: Üljetek össze. Ne beszéljetek olyan sokat. Hagyjátok a problémákat ott, ahol vannak. Üljetek össze, és időzzetek el szeretetben egymásnál.

Az is lehet, hogy Isten azt mondja: erről vagy arról a problémáról beszélnetek kell. Akkor megtesszük. Fáradozunk azon, hogy Isten a kettőnknek szóló akarátát felfedezzük. Sok dolog nem egyszerűen problémát jelent, de a hit fényében összekötjük Istennel. Megnézzük a gyermekeinket. Isten azt mondja: Azt akarom, hogy gondoskodjatok róluk. Megmondjuk: Ezt ész-

revettük. Ránk bíztat a gyermekeinket. A hétköznapi dolgok alkalmak arra, hogy Istennel találkozzunk. A mindennapi élet kihívásai Isten akaratát közlik velünk.

Isten azt akarja, hogy legyünk jelen egymás számára. A társunk gyengédség iránti vágya Isten akaratát közvetíti nekünk. Nagyon szép lehet Isten akaratát felismerni és megtenni. Isten kis dolgokkal törődik, és életünk minden apró részletének megvan a helye Isten nagy szeretet-tervében. Néha megkérdezzük magunktól: Hogy megy tovább? Jól esik tudni azt, hogy életünk részletei Isten nagy tervének összességébe tartoznak. Ezt a tervet fel lehet ismerni. Természetesen nem egészen, de egy részét. Visszatekintünk az életünkbe, és megfigyeljük, Isten hogy vezetett bennünket. Megnevezünk egyes eseményeket, amik megérintettek. Néha jelentkezik a világos felismerés: Aha, ezt így gondoltad!

Alapjában véve egyszerű. Bármilyen történjen velünk, Isten azt a szeretet iskolájának gondolta. Sok minden abból, ami leterhel minket, kihívás arra, hogy jobban szeressünk. Tekintsünk egyszer vissza. Fedezzük fel ezt az életünkben, és lássuk meg benne a szeretet iskoláját. A munkánk és az emberek iránti szeretet iskoláját. Végső soron az Isten iránti szeretet iskolája. Amit átéltünk, annak egyetlen nagy értelme van, hogy általa növekedjünk a szeretetben. Ahogy Szent Pál mondja: Növekedjünk Krisztus nagykorúságában.

A jóságos Isten

Isten közel van hozzánk, a mi Atyánk. Isten nagy. Szenteltessék meg a neve, jöjjön el az országa, legyen meg az akarat. Gondoskodik rólunk, ahogy egy apa is a gyerekeiről. Törődik az apróságokkal. Jézus azt tanítja, hogy kérjünk apróságokat. Add meg nekünk a mindennapi kenyerünket. Arról van szó, hogy Isten jóságát észreveggyük. Ez nagyon nehéz lehet, az emberi nagyság trónjáról leszállni, és Istentől apróságokat kérni. Egyszerűen azt mondani, hogy add, hogy legyen mit enni vagy a kirándulásunkra adjon jó időt, a közlekedési lámpánál zöldre van szükségünk... Ez nagy érettséget tételez fel vagy ami ugyanaz, egy gyermek lelkét tételezi fel. Mindig kísértést jelent, hogy Istennel „felölttként” találkozzunk. Apró dolgokkal Isten nem tud foglalkozni. Az apró dolgokat illetően mi emberek vagyunk illetékesek. Nem vesszük észre, hogy ezzel Istent lekicsinyeljük. Olyan Istenné tesszük, aki a felhők mögött nem illetékes. Átengedi a világot az embereknek. A jövő a gyermekeké, akik azzal számolnak, hogy Isten tudja, mi az, ami jót tesz nekik, és apróságokkal nyaggatják.

Ha szeretünk egy embert, a házastársunkat tényleg szeretjük, akkor újra és újra látjuk, hogy mire van szüksége. Megmondjuk a Jóistennek. A megfigyelésünk kérésé válik. Gyakran és szívesen mondjuk az Istenünknek, hogy hagyja magát a társunk által megtalálni. Engedje meg, hogy a társam érezze, hogy szereti.

Egy ilyen kérés természetesen nem egészen önzetlen. Ha a társam érzi Isten szeretetét, könnyebb vele élni. Ketten együtt is odafordulunk az Istenünkhöz. Megmondjuk, mire van szükségünk. Ez az emberi éretté válásnak egy folyamata. Leszállunk a trónról. A trónt úgy írhatnánk körül, hogy tulajdonképpen tudnom kellene ezt tenni. Megállapítjuk, hogy képtelenek vagyunk, hogy szükségleteink vannak. Az ilyesmi oldottá tesz. A lélek egész laza lesz, és ezáltal a teljesítőképessége egészen laza lesz. Egy Istenhez intézett gyermeki kérés az első lépés a kérés teljesítését illetően. Odafordulunk az Istenünkhöz, és megmondjuk, mire van szükségünk.

Mi ketten megmondjuk, mi az a jó, amit másoknak kívánunk. Elképzeljük magunk elé a gyermekeinket, és Istennek konkrét kívánságokat mondunk, amit a gyermekeinknek szeretnénk. Ilyen folyamatnál a természetes síkon is történik valami. Nagyon eltompultunk, és már nem érzékeljük azt, hogy az emberek titokzatosan kapcsolatban vannak egymással. Az emberek közötti összeköttetés létezik. Megvan annak az értelme, hogy egymásnak jót kívánunk. Egy jókívánsággal a másik embert ténylegesen megérinthetjük. A másik embert gyűlölettel vagy egy átokkal is megérinthetjük, és ezzel ártunk neki. Ilyesmi népek között is van. Ha a népek egymásnak jót akarnak, vagy gyűlölik egymást, akkor ténylegesen történik valami. Anélkül is történik valami, hogy nagy kölcsönt kapjon az egyik a másiktól. Vagy hogy rakétákat lőjenek egymásra. Természetesen összehasonlíthatatlanul többet ér, ha Istent kérjük a másik emberért, hogy ajándékozza meg. Isten szívesen hallja a másokért mondott kéréseinket. Ez a szeretet egyik formája. Ez valami nagyon szép dolog, ha mi mint házaspár egymásért könyörgünk. Nagyon szép, ha mint házaspár a gyermekeinkért vagy valaki másért könyörgünk.

Ha együtt a többi ember szükségletét beszédünk témájává tesszük, ha mint apa és anya odafordulunk együtt az emberek szükségleteihez, ahogy ezt egy apa és anya teszi, akkor tőlünk az erőnek és energiának folyama indul el, ami megérinti a többieket, és erőt ad a többieknek. Ha ehhez hozzácsatoljuk a Jóistenhez szóló kérést, akkor ez még több. Azért több, mert Istennek öröme telik abban, hogy törődünk másokkal. Kíséri a másokért va-

ló gondoskodásunkat, és ez sajátjává válik. Isten minket embereket mint közösséget akart.

*Bocsásd meg a mi vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek*

Istenhez fordulunk, és bocsánatot kérünk Tőle, és az Ő reakciója kökemény. Azt mondja: Van valaki, aki felett bosszankodsz? Van-e valaki, akinél észreveszed, hogy vétkezett ellened? Bocsáss meg neki, és gyere újra.

Jézus ezt az igazságot gyakran ismételte. Előhozta a Nyolc Boldogságnál: Boldogok az irgalmas szívűek, mert nekik is irgalmaznak. Ugyanezt az igazságot részletesen bemutatta a szolgáról szóló hasonlatban, akinek nagy adósságát elengedte az ura, aki viszont a másik szolgánál annak kis adósságát behajtotta. Ritkán éljük meg Jézust ilyen mérgesnek, mint ebben az esetben. Nem szívleli azokat az embereket, akik büszkék, és másoknak nem akarnak megbocsátani. A büszkeség elzárja a szívet, és neki Isten semmit sem tud ajándékozni, és ez rossz.

A lelkünk talaját végigpásztázzuk, van-e valaki, aki vétett ellenem. Azt mondjuk: Megbocsátok neked. Újra jóban vagyunk egymással. Akkor mi is feltételezhetjük, hogy a Mennyei Atya minket is elfogad mindenestől, bármi is volt. Odafordulunk a társunkhoz, és elegendő időt szánunk erre. Meggondoljuk magunkban, hogy hol vált bűnössé velünk szemben a társunk. Minden egyes esetet megkeresünk, és elkezdjük ezt a szerelmünk első napjánál. Hol bosszantott a társunk? Hol okozott fájdalmat? Az egész apró dolgokat is számba vesszük. Hol zavart bennünket valami? Zavart anélkül, hogy tényleges bűn lett volna. Lehet, hogy csak egy buta szót mondott, vagy a ruházatan nem volt valami rendben, vagy a fecsegésével az idegeimre ment, vagy nem jött pontosan haza. Felkutatjuk ezeket a kisebb-nagyobb eseményeket, amik a lelkünkben hevernek, és minden egyes esetben azt mondjuk a társunknak: Megbocsátok neked. Legyünk megint jóban. Fontos, hogy előhozzuk azokat a dolgokat is, amik már messze mögöttünk vannak. Fontos, hogy egy és ugyanarra a dologra vonatkozóan többször megbocsássunk.

Fontos a mögöttünk levő dolgokat is még egyszer megbocsátani. Az a tudat, hogy a másik valami rosszat tett nekem, megmérgezi a lelkünket, beteggé tesz. Elégedetlen emberek leszünk. Akik abban a tudatban élnek, hogy nagyon régen jogtalanok voltak velük, nem sugároznak ki derűt és örömet. Lehet hogy valami szellemes gúnyt préselnek ki magukból, talán sikerülni fog másokon megvetően nevetni, de egy igazi szívből jövő nevetést alig tud-

nak összehozni. Tehát ki kell takarítani. Kitakarítani egy olyan szobában, ami tele van piszokkal. Miben áll ez a piszkosság? Abban, hogy valami jogtalanságot szenvedtünk el, és még nem bocsátottunk meg.

Megéri, hogy egy és ugyanazt a dolgot annyiszor bocsássuk meg, amíg örömminket nem leljük a dologban. Miért? Az a jogtalanság, ami bennünket ért, nagyon mélyen érint. Ha egy másiknak azt mondjuk: Megbocsátok, ez általában nem éri el ezt a mélységet. Lélektanilag úgy néz ki, hogy azt mondjuk, megbocsátok, de a saját lelkünk mélységében ott reked a fájdalom. Még mindig sértődöttek vagyunk, pedig azt mondjuk, hogy megbocsátottunk. Tehát gyakrabban bocsássuk meg. Visszaemlékezünk. Ugyanaz a dolog had fájjon újra. Megnézzük a másikat, karjainkba vesszük, azt mondjuk: Megbocsátok. Ez munka, de szép munka. Ha sikerül a saját lelkünk szobáját kitakarítani, az elszenvedett sértést újra meg újra megbocsátani, akkor készültünk elő arra, hogy a Jóisten elé álljunk a saját bűnösségünkkel. Isten ránk néz, és mosolyog. Azt mondja: Gyere, újra jól van. Ez a szép a kereszténységben. Az életünk végén ott áll a megbocsátás. Nem kell újra megszületni, mint az önmegváltó vallások képviselői ezt hiszik. Nem kell annyiszor újra születnünk, amíg saját magunk meg nem tisztítottuk a szívünket.

A megváltás nálunk Isten irgalma, nem pedig a teljesítményünk megjutalmazása. Az ítéletünk abban áll, hogy felismerjük, milyen irgalomra szorulóak vagyunk. Abban a felismerésben áll, hogy Önélküle, aki a kereszten meghalt értünk, nincs semmi esélyünk. Ez a tudás egyszer nagyon fájni fog, hogy valaki szenvedett értünk, és rá vagyunk utalva erre a szenvedésre. És nagyon szégyellni fogjuk magunkat. És nagyon hálásak leszünk.

Ez már most is megy. Azt mondjuk Istennek: *Bocsásd meg a vétkeinket.* A bűnösségünket odaengedjük a tudatunkba: ilyen vagyok. Mindaddig a tudatunkban tartjuk a bűnt, és mindaddig odatartjuk Istenhez ezt a bűnt, amíg azt nem mondja: Újra jól van. Persze, ha mint gyermekek soha sem éltük át, hogy a szülők megbocsátanak, lehet, hogy ezzel nem fogunk megbirkózni. Lehet, hogy a szívünk továbbra is elítél. Szent János egyik levelében írja: Ha a szívünk el is ítél minket, Isten nem, mert Isten nagyobb a szívünknel. A házasság egy csodálatos lehetőség arra, hogy pótoljuk, amit a rossz nevelés elmulasztott nálunk. Ez azt jelenti, hogy bűnössé válunk a társunk előtt. Ezt megmondjuk neki, és azt mondja: Most újra jól van. Ha gyermekkorunkban soha nem éltünk át megbocsátást, lehet, hogy egy és ugyanazon dolog miatt többször is odamegyünk a társunkhoz, és bocsánatot kérünk tőle. Lehet, hogy a társunknak újra mondania kell, hogy újra jól van. De akkor a

házas társunkban az irgalmas Isten képmását éljük át. Megpihenünk a megbocsátásában, kipihenjük magunkat nála. A szeretet élménye a házasságban és a házas társunk irántunk való szeretete az Isten irántunk való szeretetének képmása.

És ne vígy minket kísértésbe

Van a bűn. Van az életünkben a rossz, a gonosz. Létezik kísértés. Létezik az a pillanat, amikor röviddel az ámulás előtt állunk. Az a pillanat, amikor a gonosz vonzónak tűnik előttünk. Mint gyermekek kérjük, tartsd távol tőlünk a kísértést, hiszen meghaladja az erőnket. A gondoskodás Istenét kérjük, hogy a veszélyes helyzeteket tartsa távol. Ebben a pillanatban, amikor ilyet kérünk, olyanok vagyunk, mint a gyermekek. Tudjuk, hogy nem tudjuk ezt megoldani, tehát Istenünket arra kérjük, hogy tartsa távol tőlünk a kísértést. Ez valami sajátos: Egy sportoló másként csinálja. Mindig nagyobb nehézségeket választ. Nehézséget választ, hogy azáltal növekedjen.

Mi olyanok vagyunk, mint a gyermekek. Azt mondjuk az Atyának, hogy tartsa távol tőlünk a kísértéseket, és az edzőprogramját alakítsa kegyesen. Azt mondjuk: *Ne vígy minket kísértésbe*. Természetesen lesz kísértés, veszélybe jutunk, természetesen veszélyes helyzetbe hoz Istenünk, de akkor azt kérjük, hogy ezeken a kísértéseken keresztül hordozzon bennünket. Megmondjuk, hogy nem vagyunk elég erősek. Minél inkább gyermekek vagyunk, annál inkább kitágul a szívünk az Istentől jövő erő befogadására. Isten országának harcosai tudnak arról, hogy milyen gyámoltalanok. Azok, akik ezt tudják, be is ismerik.

Ezt a házasságban is lehet gyakorolni. Ha a házas társak között a kapcsolat nagyon mélylyé vált, akkor meglehet, hogy az egyik azt mondja a másiknak: Szükségem van Rád. A társ ezt a bizalom jelének éli meg. Ez olyan egyszerű. Nagyon nagy valami. Sohasem vagyunk olyan védtelenek, mint akkor, amikor a társunkat segítségül hívjuk. A megvetést kockáztatjuk, de hiszünk a szeretetében, amikor azt mondjuk: Szükségem van Rád.

Szabadíts meg a gonosztól.

A bűnre gondolunk, a tagadásra. A szívünk keseredettsége, a kevélységünk, az alsórendű vágyunk és a lustaságunk. Sok minden van, aminek nem vagyunk urai. Aminek sohasem leszünk urai. Azt mondjuk Istenünknek: Vezess ki ebből! Hiszek a szeretettedben, mert az Atyám vagy.

Ezt kettesben mondjuk. Akkor magunk mögött hagytuk az egymással szembeni vádaskodásunkat. A kölcsönös vádaskodásainkat, ami a problémák megoldásának primitív formája: a másik a hibás. Együttesen bűnösnek tartjuk magunkat, és együtt állunk Isten elé. Megmondjuk: Bűnösök vagyunk. Kihagyjuk a bűnösségre vonatkozó százalékszámítást. Azt mondjuk, hogy bűnösök vagyunk. Hiszünk abban, hogy elfogadsz bennünket, hordozol minket, mert az Atyánk vagy.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	3
Változó világ	5
Örömforrás	9
Isten bízik bennünk	11
Kereszt	12
Bizalom	14
Az egyház helyzete	15
A gondviselésbe vetett aktív hit	17
Az igazi biztonság	22
A bizalom fejlődése	29
A hűség	31
A féltékenységről	34
A pénz	35
Kegyelmi tőke, biankó felhatalmazás, Inscriptio	41
1949. május 31.	48
Miatyánk	52